

“TAISNĪBA IZVĒLĒJĀS SAVU CEĻU...”

Sigulda rotājas zeltā

Parasti tā sakām rudenī, bet šoreiz tas attiecas uz ziemas mēnesi februāri. Siguldas trase pieredzēja absolūtu skatītāju rekordskaitu. Pēc aculiecinieku teiktā, sastrēgumi bijuši kā zelta rudens laikā. Un vēl arī zelta medaļas!

Latvijas bobsleja pilots Oskars Melbārdis ar stūmējiem Daumantu Dreiškeni, Arvi Vilkastru un Jāni Strengu 15. februārī Siguldā svinīgā ceremonijā saņēma 2014. gada Soču olimpisko spēļu zelta medaļas četriniekiem, bet Melbārdis ar Dreiškeni kaklā kāra arī bronzas godalgas divniekiem. Viņi kļuva par pirmajiem ziemas sporta veidu pārstāvjiem neatkarīgajā Latvijā, kas ieguvuši olimpisko zeltu.

Vispirms svinīgajā notikumā atskanēja olimpiskā himna, pēc kuŗas sekoja Latvijas Olimpiskās komitejas (LOK) prezidenta Aldona Vrubļevska, Starptautiskās bobsleja un skeletoņa federācijas (IBSF) prezidenta Ivo Feriani, kā arī LBSF prezidenta Jāņa Kola uzrunas. Vrubļevskis savā uzrunā

lējas savu ceļu, un šis ir rezultāts,” sacīja Feriani. Viņš vēl piebilda, ka “mums jābūt no pagātnes kļūdām, lai nepieļautu šādu lietu atkārtotanos.”

Savukārt Kols uzsvēra, ka šis ir vēsturisks mirklis ne tikai bobslejam, bet arī visai Latvijas nācijai. “Tas ir apliecinājums tam, ka godīga konkurence ir uzvarējusi,” par svinīgo notikumu izteicās Kols.

Pēc Vrubļevska svinīgās uzrunas uz goda pjedestāla kāpa Soču Olimpiādas bronzas medaļnieki divniekos Melbārdis un Dreiškens. Abi sportisti, stāvot uz zemākā goda pjedestāla pakāpiena, smaidīja un pamāja skatītājiem. Īsi pēc tam Melbārdim un Dreiškenam pievienojās arī Vilkastru un Strenga, visiem kopīgi uzkāpjot uz goda pjedestāla augstākā pakāpiena. Pēc saņemtajām medaļām skanēja Latvijas himna, kuŗu līdzās ar sportistiem dziedāja arī tūkstoši sporta līdzjutēju.

Zelta medaļu apbalvošanā sportistiem aiz muguras bija izvietota

Olimpiskie čempioni bobslejā – Oskars Melbārdis, Daumants Dreiškens, Arvis Vilkastru un Jānis Strenga // Foto: LETA

Bobsleja divnieku ekipāža Oskars Melbārdis (no kreisās) un Daumants Dreiškens ar saņemtajām 2014. gada Soču Olimpisko spēļu bronzas medaļām, kuŗas viņiem pienākas pēc krievu bobsleja divnieka diskvalifikācijas par dopinga pārkāpumiem // Foto: LETA

uzsvēra, ka šī ceremonija pierāda, ka lielākās uzvaras tiek izcīnītas tikai godīgā ceļā. “No sirds apsveicu visu bobsleja ģimeni,” noslēgumā sacīja Vrubļevskis.

Arī Feriani izteicās, ka Latvija šīs medaļas ir pelnījusi un viņš lepojas ar to, ka tās godīgi tika pārdaļītas. “Pasniedzot medaļas, bija lieliskas emocijas, zinu, cik daudz darba ieguldīts ceļā uz šiem panākumiem. Melbārdis vienmēr bijis teicams atlēts, godīgs un patikams cilvēks. Turklāt Siguldā bija ieradusies tik daudz skatītāju – tā ir atzīnība visai nācijai, Latvijai. Sigulda ir viena no labākajām vietām, kur rīkot sacensības. Žēl, ka nav iespējams braukt bobsleja četriniekiem, bet organizācija, attieksme, skatītāji – padara šo par īpašu vietu, un vēlamies te būt, kad vien iespējams. Taisnība izvē-

video instalācija, kuŗā četrinieks redzams zelta kostīmos, bet himnas laikā ekrānu rotāja liels Latvijas karogs. Apbalvošanas norises vieta bija dekorēta ar autentiskiem Soču Olimpiādas plakātiem un dekorācijām, kā arī sportisti bija uzvilkuši 2014. gada olimpisko spēļu oficiālās formas. Pirms ceremonijas skanēja Starptautiskās Olimpiskās komitejas (SOK) himna, bet pēc medaļu pasniegšanas – Latvijas himna. Medaļas pasniedza Starptautiskās Bobsleja un skeletoņa federācijas (IBSF) prezidents Ivo Feriani un viens no SOK Izpildkomitejas locekļiem.

Pēc apbalvošanas ceremonijas sportisti savīļņojumā pateicās visiem, kuŗi bija ieradusies sveikt olimpiskos medaļniekus. “Bija ļoti liels pārsteigums, ka ieradās tik daudz cilvēku,” pēc medaļu sa-

Starptautiskās bobsleja un skeletoņa federācijas prezidents Ivo Feriani (no kreisās), Latvijas Bobsleja un skeletoņa federācijas prezidents Jānis Kols un Latvijas Olimpiskās komitejas prezidents Aldons Vrubļevskis piedalās 2014. gada Soču Olimpisko spēļu medaļu bobslejā pasniegšanas ceremonijā Pasaules kausa izcīņas posma sacensību laikā Siguldā // Foto: LETA

ņemšanas teica Melbārdis. “No sirds vēlos pateikties atbalstītājiem par to mīlestību pret šo sportu un mums – puīšiem. Man ir īpašs prieks par bronzu, jo Daumants bija pelnījis arī tādu medaļu. Viņš bija viens no labākajiem stūmējiem, un bez viņa daudzo panākumu divniekos nebūtu.” Savīļņojumu par iegūto godalgu neslēpa arī Strenga. “Ir liels prieks, jo man pat sapņos nerādījās, ka izcīnīšu olimpisko zeltu. Vēl jo mazāk iedomājos, ka zelta godalgu varētu saņemt šeit pat mājās. Ieraugot lielo atbalstītāju skaitu, nobira asara,” neslēpa Strenga. Savukārt Dreiškens apbalvošanas ceremonijā centās neraudāt. “Nebija viegli noturēt “cietu” seju,” smeļoties teica bobslejists. “Pati medaļa vēl tā... Kad uzkāpu un pjedestāla un redzēju, ka Sigul-

das trasē uz zāles nav neviena brīva plekšņa, biju patiesi savīļņots. Paldies līdzjutējiem par emocijām, tas noteikti ir tā vērts.”

Aleksandrs Zubkovs, kuŗam tika piešķirta diskvalifikācija, jau ir atdevis savu zelta godalgu. Mūsu bobsleja čempioni saņēma jaunas zelta medaļas, kuŗas neviens nav lietojis, jo parasti organizatori izgatavo vairāk godalgas, nekā tās spēļu laikā tiek pasniegtas. Mūsu puīši jau savulaik atpakaļ uz SOK nosūtīja savas sudraba medaļas. Medaļu pārdaļē notika pēc Krievijas pilota Aleksandra Zubkova diskvalifikācijas un viņa rezultātu anulēšanas. 2017. gadā SOK anulēja Zubkova un viņa ekipāžu gūtus rezultātus Soču Olimpiādā, jo bijusi manipulācija ar sportistu dopinga analīzēm.

Latvisko norišu kalendārs

2. lpp.

Egils Levits Minchenē tiek ar tautiešiem

3. lpp.

Vai Eiropa sāk atgādināt vecu dāmu?

5. lpp.

Divas dienas Liepājā

6. lpp.

Jaunumi LaPa mūzejā

10. lpp.

Lolita Ritmane pošas uz Rīgu

11. lpp.

LATVIŠKO NORIŠU KALENDĀRS

21. FEBRUĀRIS

Filmas "Klases salidojums 2" pirmizrāde GOLVEJĀ

Adrese: *Imc Cinema City Limits, Oranmore, H91 X6ry Oranmore Business Park, Ireland.*
Laiks: plkst. 19.30-21.30

"Klases salidojums 2" vēsta par filmas pirmajā daļā iepazītajiem draugiem – Nilu, Tomu un Andri. Viņu dzīve ir brīnišķīga – Toms gatavojas kāzām un ir izdevis jaunu dziesmu albumu, Nils gatavojas maratonam un ir apmierināts ar dzīvi, bet Andris ir tikai viena randiņa attālumā, lai satiktu savu mūža sievieti. Puiši nolēm j rīkot Tomam vecpuišu ballīti, uz ko ierodas arī viņu labs draugs Raimonds. Tomēr viss nebūt neiet tik gludi, kā plānots – Toma albums ir izrādījies neveiksmīgs, Andra randiņš izgāžas un Nils uzzina, ka sieva viņu ir krāpusi. Visam tam pa vidū draugiem ir jādodas uz bērēm, gan jāsarīko Toma vecpuišu balle, gan arī jāpaspēj uz Toma kāzām. Personīgās problēmas un ciešais laika nogrieznis ievilkis draugus galvu reibinošos piedzīvojumos...

Filma latviešu valodā ar subtitriem krievu un angļu valodā.

Filmas garums: 1h 37 min.

Līdz 16 g.v. neiesakām.

Režisors: Andrejs Ēķis.

Lomās: Ainārs Ančevskis, Imants Strads, Juris Kaukulis, Elza Gauja, Gints Grāvelis, Daiga Gaismaņa, Indra Burkovska.

Biļetes cena: 12 €

Biļetes tikai un vienīgi *online!* Kinoteātra kasēs biļetes nav pieejamas. Publiskais pasākums. Riko *BalticMovies*.

22. FEBRUĀRIS

Biznesa bites satiekas Štūtgartē!

Adrese: *Haus der Heimat Stuttgart, Raum 202, Schloßstr. 92, 70174 Stuttgart.* Laiks: plkst. 10 – 18

Uzņēmīgo un uzņēmēju kluba "Biznesa bites" pirmā sanāksma! Piesakies arī TU!

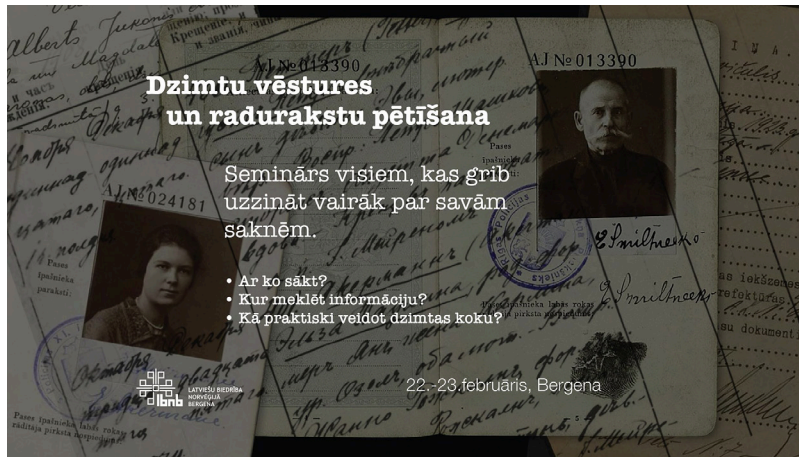
Pieteikumi pa e-pastu: *ivars.bers@dvag.de;* *zieglerkarina@yahoo.de*

Riko Latviešu kultūras biedrība "Saime" Štūtgartē.

22. FEBRUĀRIS

Dzimtu vēstures un radurakstu pētīšana Nestunā, Norvēģijā

Adrese: *FIA lokaler, Nesttunvegen 102, Tokanten Nesttun, 2. stāvs virs bibliotēkas, ieeja no pagalma puses.*

Dzimtu vēstures un radurakstu pētīšana

Seminārs visiem, kas grib uzzināt vairāk par savām saknēm.

- Ar ko sākt?
- Kur meklēt informāciju?
- Kā praktiski veidot dzimtas koku?

22.-23.februāris, Bergenā

Sestdien plkst. 11 – 17, svētdien plkst. 11 – 17 iespēja praktiski darboties un iegūt atbildes izzīņas procesā (pēc vajadzības).

Semināru vadīs ilggadējais radurakstu pētnieks Jānis Apinis, kurš pastāstīs, ar ko sākt radurakstu pētīšanu un kā to veikt praktiski. Kur un kā meklēt ziņas par saviem senčiem, savu dzimtu, kā izmantot šai temai veltītos interneta resursus un programmas? Ko dzimtas sakņu izzinātāji var atrast dažādu konfesiju baznīcu grāmatās (metrikās), kā arī 19. un 20. gs. tautas skaitīšanu un dvēseļu revīziju materiālos?

Nodarbībās sīkāk runāsim par izmantojamiem avotiem arhīvos (baznīcu grāmatas, dvēseļu revīzijas, tautas skaitīšanas, pases un pasu grāmatas, dažādi citi interneta resursi). Uzvārdu došana un personvārdu izcelšanās un varianti (etimoloģija). Kā praktiski veidot dzimtas koku – informācijas apkopošana, pieraksta veidi, datorprogrammas un interneta vietnes dzimtas koka izveidei. Dažādi citi šo tematu aspekti. Nodarbībās paredzēts teorētisks ieskaits iepriekšminētajā un praktiska darbošanās, kā arī atbildes uz jautājumiem.

Dzimtas vēsture ir tema, par kuru runā ne katru dienu, tomēr tā ir būtiski svarīga gan katrai ģimenei, gan vietai, no kurienes nākam. Mūsu senči tuvākā un tālākā pagātnē ir kopā ar mums – atmiņās, nostāstos, fotogrāfijās un dokumentos – tik lielā mērā, cik mēs to zinām un vēlamies izzināt. Radurakstu apzināšana dod piederības sajūtu savai dzimtai, dzimtajam novadam, savai tautai un zemei. Savu radurakstu pētniecība ir aizraujošs process, gribam tajā padalīties arī ar jums!

Dalības maksa: Biedrības biedriem 50 NOK; pārējiem: 150 NOK. Lūgums savu dalību pieteikt, rakstot uz *rasa.jukone@gmail.com* vai tālr. 90598060 (lai varam rēķināties ar telpām un pieejamiem datoriem).

Vietu skaits ierobežots.

Biedrība gādās par uzskodām kafijas pauzēs. Uz tikšanās!

Riko latviešu biedrība Norvēģijā – Bergenā.

22. FEBRUĀRIS

Filmas "Klases salidojums 2" pirmizrāde VATERFORDĀ

Adrese: *O'Connell Street, Waterford, Ireland.* Laiks: plkst. 18 – 20

Filmas "Klases salidojums 2" pirmizrāde DANDALKĀ

Adrese: *Long Walk, Dundalk, Ireland.* Laiks: plkst. 18.30 – 20.30

Filmas "Klases salidojums 2" pirmizrāde KORKĀ

Adrese: *Ballincollig, Ireland.* Laiks: plkst. 19 – 21

Biļetes tikai un vienīgi *online* www.eventbrite.ie Kinoteātra kasēs biļetes nav pieejamas. Publiskais pasākums. Riko *BalticMovies*.

22. FEBRUĀRIS

Bermudu Divstūris – Ballplēsis DUBLINĀ

Adrese: *Curved Street, Temple Bar, Dublin, Ireland 2.* Laiks: plkst. 20 – 22

Bermudu Divstūris atgriežas Dublinā! Pilnā sastāvā uzstāsies uz Dublīnas skatuves ar jaunu programmu un otro albumu *Ballplēsis + Speciālais viesis DJ!* Vecuma ierobežojums +18.

Mūzikālās apvienības līderi – brālēni Biceps un Triceps, kuri kopā veido maģisko Bermudu Divstūri, ar spilgtu šovu un enerģisku koncertu ir gatavi vēlreiz satricināt Dublīnas naktskluba *Button Factory* skatuvi! Baļluka repertuārs: Ballējam, neģuļam, Bimba, Roku okeāns, Zaudējam brāli, *RamPamPam*, Muļķības, Ballplēsis, Šūpojam masas, *Serenāde*, *Rajončiks*, *Tuk Tuk* un citi leģendārie hiti!

Riko: *Mainstage Events*

29. FEBRUĀRIS

Latviešu un igauņu mākslinieku darbu izstāde Cīrihē

Adrese: *Galerie ARS28, Hochstrasse 28, CH - 8044 Zürich, Schweiz.* No 10.12.2019. līdz 29. 02. 2020.

Mākslas galerijā ARS 28 apskatāma latviešu un igauņu mākslinieku izstāde *Wilde Seelen* (Mežonīgās dvēseles). Izstādē piedalās mākslinieki *Peeter Allik* (EE); *Aigars Bikše* (LV); *Sergejs Djomins* (LV); *Miķelis Fišers* (LV); *Marko Mäetamm* (EE).

24. janvārī, viesojoties Cīrihē, izstādi apmeklēja arī Latvijas Valsts prezidents *Egils Levits* ar kundzi. Aicinām arī jūs to apmeklēt: www.ars28.ch

LATVIEŠU BĒRNU UN JAUNIEŠU TALANTU KONKURSS

2020

22. FEBRUARĪ
PLKST. 16:00
DUBLINĀ

CLASAC
ALFIE BYRNE ROAD,
CLONTARF, DUBLIN 3

ATBALSTA:

JURY'S INN
ABERDEEN
AIRPORT

29.02.2020.

VĒJU DANČI 2
LATVIAN FOLK DANCE EVENT

Ipašie viesi
Artis Ābele
DJ EDGY L

19:00 Koncerts/Balle

PIEDALĀS TDK NO ĪRIJAS, ŠVEICES UN LIELBRITĀNIJAS

Pieaugušajiem £15 Bērniem £5

<https://www.ticketsource.co.uk/cetri-veji>

5. MARTS

Filma *Homo Novus* Dublinā

Adrese: *Francijas Kultūras centra (Alliance Française Dublin) bibliotēkas 2. stāvā, 1 Kildare St, Dublin 2, D02 KW52.* Laiks: plkst. 18.30

Latvijas vēstniecība Īrijā ielūdz uz režisores *Annas Vidulejas* filmas *Homo Novus* noskatīšanos, kuŗa Dublinā tiks demonstrēta Frankofonijas mēneša ietvaros.

Pasākumu organizē Latvijas vēstniecība Īrijā sadarbībā ar *Film Angels Productions* un Francijas Kultūras centru Dublinā (*Alliance Française de Dublin*).

Filmas apmeklējums ikvienam interesentam ir bez maksas, tomēr vietu ierobežotā skaita dēļ lūdzam jūs pieteikties elektroniski Francijas Kultūras centra mājaslapā afdublin.extranet-aec.com. Filma tiks rādīta latviski ar angļu subtitriem.

Kalendārs tapis sadarbībā ar latviešiem.com

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Kariņš tikšanās laikā ar Somijas premjerministri Sannu Marinu (*attēlā*) pārrunāja Latvijas un Somijas divpusējās attiecības, tās stiprināšanas iespējas, sadarbību reģionālā līmenī un Eiropas Savienības aktuālos jautājumus, īpašu uzmanību pievēršot daudzgadu budžeta procesam un Eiropas Zaļajam kursam.

***

Saruna ar Meksikas vēstnieku

Cilvēku savstarpējie kontakti ir pamats stipram sadarbības tiltam, sacīja Saeimas priekšsēdes biedre Dagmāra Beitnere-Le Galla, iepazīšanās vizītē tīkoties ar Meksikas Savienoto Valstu ārkārtējo un pilnvaroto vēstnieku Latvijas Republikā Fransisko Eduardo del Rio Lopesu.

Vēstnieks uzvēra, ka viena no Meksikas ārpolitikas prioritātēm ir attīstīt parlamentāro diplomātiju, tādēļ rosinās Meksikas parlamentā izveidot grupu sadarbībai ar Baltijas valstīm. Abas puses bija vienprātīgas, ka savstarpēja sapratne veidojas tiešos cilvēku kontaktos, un mēs varam viens no otra mācīties, kā risināt lokālus un globālus jautājumus. Saeimas priekšsēdes biedre un vēstnieks pārrunāja klimata izmaiņas un to radītos izaicinājumus. Mums kopīgiem spēkiem jāmeklē, kā veidot vienotu izpratni par ikdienas izvēles rīcības sekām, sacīja Beitnere-Le-Galla. Viņa izcēla sadarbības iespējas izglītības jomā, vienlaikus atzinīgi novērtējot Meksikas studentu interesi par Latviju un kopienas ieguldījumu Meksikas bagātās kultūras uzturēšanā un popularizēšanā mūsu valstī. Pārrunājot politiskos procesus, vēstnieks izcēla sadarbības ar Eiropas Savienību nozīmi un puda atzinību tās dalībvalstu kopīgajam darbam demokrātijas stiprināšanā. D. Beitnere-Le-Galla uzsvēra, ka demokrācija ir vislabākais veids, kā pārvaldīt valsti un svarīgi saglabāt tai ticību. F. E. del Rio Lopez rezidē Zviedrijā un ārtietu dienestam pievienojies 1977. gadā.

***

Luksemburga piešķir līdzfinansējumu

Briselē NATO aizsardzības ministru sanāksmes laikā aizsardzības ministrs Artis Pabriks un Luksemburgas valdības Luksemburgas valdības pārstāvis aizsardzības jautājumos Anri Kokss parakstīja saprašanās memorandu. Memorands paredz līdzfinansējuma piešķiršanu vides attīrīšanas darbiem militāros objektos Latvijā, stiprinot Latvijas uzņemošās valsts atbalsta spēju. Latvijas armija pievērs pastiprinātu uzmanību gan vides aizsardzībai savos poligonos, gan šo teritoriju attīrīšanai no jau esošā piesārņojuma. "Parakstītais memorands ne tikai liecina par Latvijas un Luksemburgas vienošanos izpratni par vides aizsardzības

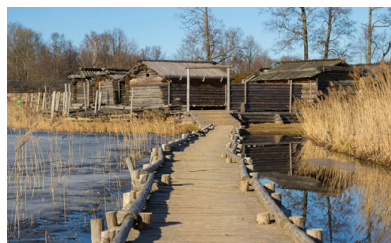
nozīmīgumu, bet arī sekmē mūsu militāro bazu attīstību," sacīja Pabriks.

Luksemburgas Aizsardzības ministrijas piešķirtais finansējums tiks izmantots piesārņojuma likvidēšanai Zemessardzes 1. Rīgas brigādes 19. kaujas nodrošinājuma bataljona teritorijā Stopiņu novadā, kā arī, pusēm savstarpēji saskaņojot, citos Nacionālo bruņoto spēku objektos.

***

Archeologu biedrība par gada archeoloģijas pieminekli izvēlas Āraišu ezerpili

Latvijas Archeologu biedrība kopš 2014. gada katru gadu izraugās kādu no Latvijas archeoloģiskajiem pieminekļiem, kam pievērst īpašu uzmanību: šogad tā ir Āraišu ezerpils.

Latvijas teritorijā zināmas vien desmit ezerpilis, starp kurām Āraišu ezerpils ir vienīgā, kurā notikuši plaši archeoloģiskie pētījumi, un to rezultātā tapusi arī seno latgaļu apdzīvotās salas apbūves rekonstrukcija.

***

Atzīmējot Latvijas Dabas mūzeja 175. gadadienu,

Latvijas Pasts izdevis noslēdzošo pastmarku seriā "Latvijas Dabas mūzeja unikālie eksponāti", veltot to Baltijas dzintaram. Pastmarkas pirmās dienas zīmogošana bija paredzēta 2020. gada 14. februārī Latvijas Dabas mūzejā.

Uz jaunās pastmarkas attēloti

Latvijā atrasti Baltijas dzintara eksemplāri no Latvijas Dabas mūzeja krājuma. Pastmarka izdota 300 000 eksemplāru tirāžā.

***

Lietuvā automaģistrāli nosauks par Baltijas ceļu

Lietuvas valdība pieņēmusi lēmumu nosaukt par *Baltijas ceļu* automaģistrāli no Viļņas līdz Latvijas robežai par godu 1989. gada 23. augustā notikušajai *Baltijas ceļa* akcijai, kad aptuveni divi miljoni cilvēku Latvijā, Lietuvā un Igaunijā sadevās rokās, savienojot Baltijas valstu galvaspilsētas, lai pieminētu 1939. gada 23. augustā starp Vāciju un PSRS parakstīto Molotova-Ribentropa paktu un stiprinātu cits citu cīņā par Baltijas valstu neatkarības atgūšanu. Baltijas ceļa vārdu nesīs automaģistrāles posmi Viļņa – Panevėža un Panevėža – Pasvāle – Latvijas robeža. Kā valdības sēdē izteicies

Lietuvas satiksmes ministrs Jaroslavs Narkevičs, tādējādi tiks godam iemūžināts notikums, kuram ir īpaša nozīme Lietuvas valsts vēsturē. Satiksmes ministra vietnieks Vladislavs Kondratovičs iepriekš tika norādījis ziņu aģentūrai BNS, ka šādu ideju izteikusi Lietuvas Seima Brīvības cīņu un valsts vēsturiskās atmiņas komisija un Satiksmes ministrija to atbalstījusi. Tobrīd viņš pastāstīja, ka Lietuva iecerējusi aicināt līdzīgi rīkoties arī Latviju un Igauniju. Kā tagad sacījis Narkevičs, viņš jau iepriekš gatavojies apspriest šo jautājumu ar savu Latvijas kolēģu Tāli Linkaitu.

***

Saeima atlaiz Rīgas domi

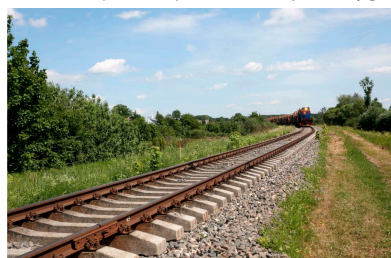
Saeima 14. februārī pieņēma lēmumu atlaist Rīgas domi. Dome gan vēl darbu turpina, jo Rīgas domes atlaišanas likums stāties spēkā nākamajā dienā pēc tā izsludināšanas, par ko lēmumu ne agrāk kā desmitajā dienā un ne vēlāk kā divdesmit pirmajā dienā pēc pieņemšanas pieņem Valsts prezidents Egils Levits. Pašvaldības pagaidu administrācijas vadītājs līdz ārkārtas vēlēšanām ir Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) valsts sekretārs Edvīns Balševics, vadītāja vietnieks – Finanču ministrijas Juridiskā departamenta direktors Artis Lapīšs, bet administrācijas locekļa amatā – Tieslietu ministrijas Juridiskā departamenta direktora vietnieks Aleksejs Remesovs.

***

Atklāj atjaunoto dzelzceļa līniju Jelgava – Mažeiki

Ar vairāk nekā desmit gadu laikā pirmo kravas vilciena sastāvu uz Latviju šodien sviniģi atklāja atjaunoto dzelzceļa posmu no Mažeikiem Lietuvā uz Reņģi Latvijā. Šo līniju demontēja lietuvieši, bet pērn bija spiesti to atjaunot pēc Eiropas Komisijas lēmuma.

Dzelzceļa līnija Mažeiki–Reņģe

// Foto: LETA

Reņģes stacijā kravas vilcienam sagaidīja vietējie iedzīvotāji, kas priecājās par satiksmes atjaunošanu un cer, ka tiks atjaunota arī pasažieru vilcienam satiksme.

***

Latviešu valodas eksāmeni Pertā

No kreisās: Latvijas goda konsuls Pertā Jānis Purvinskis ar VVPP pārbaudītājām – Renāte Neimane, Anta Lazareva un Baiba Mūrniece-Buļeva

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

KANADA. 14. februārī Latvijas vēstniecības rosināti, Otavā tikās Latvijas Nacionālā mākslas mūzeja direktore Māra Lāce, Mākslas mūzeja "Rīgas birža" vadītāja Daiga Upeniece un Kanadas Nacionālās galerijas direktore Saša (Aleksandra) Suda, klātesot Latvijas vēstniekam Kārlim Eichenbaumam, lai pārrunātu iespējamo sadarbību un mākslas izstāžu apmaiņu.

MINSKA. 13. februārī Minskas nacionālajā laikmetīgās mākslas centrā Baltkrievijā tika atklāta Rotko centra kolekcijas izstāde "Gaismēnas robežas". Izstādes atklāšanā piedalījās vēstnieks Einars Semanis, mākslas centra direktors Sergejs Kristapovičs, mākslinieces Guna Millersone un Elga Grīnvalde, Daugavpils Marka Rotko mākslas centra izstāžu kuratore Tatjana Černova un galvenā krājuma glabātāja Zane Melāne. Izstāde bija plaši apmeklēta un viesos izraisīja lielu interesi. Savā uzrunā vēstnieks atzīmēja, ka izstāde ir skaists simbols un pierādījums Latvijas un Baltkrievijas bagātajam un daudzpusīgajam kultūru dialogam. E. Semanis izteica pateicību Rotko centram par aktīvo un ražīgo sadarbību ar Baltkrievijas vadošajām mākslas galerijām un vēlēja panākumus nākotnes projektu īstenošanā.

BALTKRIEVIJA. 12. februārī Oršas Mākslas galerijā tika atklāta Latvijas Mākslas akadēmijas profesora un Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskolas direktora Osvalda Zvejsalnieka personālizstāde *Terra Vitae*. Izstādes apmeklētājiem ir iespēja aplūkot vairāk nekā trīsdesmit mākslinieka gleznas, no kurām daudzas veltītas Latgales pilsētu ainavām un objektiem. Savā uzrunā Osvalds Zvejsalnieks uzsvēra, ka daba Latvijā un Baltkrievijā ir ļoti līdzīga, tāpēc šī izstāde atspoguļo mīlestību pret dzimto zemi un nav jāmeklē atšķirības, bet tieši otrādi – kopīgās iezīmes. Konsulāta vadītāja Sintija Paura atklāšanas sarīkojumā atzīmēja, ka priecājas turpināt tradīciju arī Oršas rajona iedzīvotājus priecēt un iepazīstināt ar Latvijas mākslinieku darbiem, kas viennozīmīgi veicina Latvijas un Baltkrievijas kultūras saišu stiprināšanu. O. Zvejsalnieka izstāde *Terra vitae* šī gada janvārī jau bija apskatāma Polockā.

Jānis Purvinskis: Pertas latviešu kopienā latviešu valodu māca tikai pieaugušo klasē, jo bērnu spēļu grupa jau visu pagājušo gadu nav darbojusies. Bērnu māmiņas laimā vairs negrib, ka bērni runā mātes valodā un savus bērnus uz latviešu nodarbībām vairs neved.

Tomēr, pagājušā gada beigās mums Pertā piedāvāja atsūtīt VVPP (Valsts Valodas Prasmes Pārbaude) eksaminētājas, kurās vismaz mums varētu pastāstīt, kas tā iestāde vispār ir, un vai mēs varam no tās arī kaut ko iegūt.

***

Trīs mākslinieki Sidnejā

Sidnejas Latviešu nama Baltajā zālē pašlaik ir skatāmi trīs mākslinieku darbi – Rasmus Krādziņš keramika un gleznojumi uz zīda, un Induļa Krādziņa un Lienas Sveiles fotografijas. Izstāde atvērta līdz 31. martam. Izstādi atklāja 2. februārī pirms Latvijas Jauniešu koŗa *Balsis* koncerta Sidnejas Latviešu namā.

Mākslinieki, no kreisās: Rasma Mākslinieki, no kreisās: Rasma un Indulis Krādziņi, Liēna Sveile
// Foto: Ojārs Greste

Darbu tematika pārsvarā ir dabas dzīvība košās krāsās gan tuvplānā, gan plašā skatā. Ir arī daži labi pazīstami Latvijas arhitektūras skati.

***

Būs grāmatas par Anšlavu Eglīti

Teātra zinātniece, mākslas doktore Ieva Struka piedalās rakstnieces Gundegas Repšes un Daces Sparānes projektā "Es esmu". Daļiņnieku mērķis – sarakstīt un iz-

dot 13 romānus par izcilām latviešu rakstniecēm un rakstniecēm un 13 literatūrtirznieciskās monografijas. Darbus izdos apgāds "Dienas Grāmata". Romānu par Anšlavu Eglīti raksta Laima Kota, monografiju iecerējusi rakstīt Ieva Struka (dzimusi 1974. gadā). Ieva Struka izskatījusi Rakstniecības un mūzikas mūzejā atrodamo korepondenci un saprot, ka viņas uzdevums ir gan apjomīgs, gan atbildīgs.

***

Edītei Pauls-Vignerei veltītā darbu izstāde "Kafijas kantāte"

Līdz pat 1. martam Dekoratīvās mākslas un dizaina mūzejā skatāma tautā pašas pazīstamākās, iecienītākās un joprojām radoši aktīvās tekstilmākslinieces Edītes Pauls-Vigneris 80 gadu jubilejai (dzimusi 1939. gada 16. septembrī) veltītā darbu izstāde "Kafijas kantāte".

"Es pārtieku no pagātnes lietām. Atmiņām. Man vairs nevajag fiziski kaut ko piedzīvot, manī tas viss ir iekšā – aizveru acis, un viss atdzīvojas. /./ Ideju man nekad nav trūcis, īpaši jau tagad, kad laika atliek arvien mazāk un tas izteik ātri", lasāms uz izstādes kataloga "Edīte Pauls-Vignere. Gobelēni" 4. vāka.

***

Klajā nāk albums

"Pēteris Plakidis: Atskatišanās"

Nacionālā ierakstu kompanija "Skanī" 12. februārī laidusi klajā jaunu ierakstu albumu "Pēteris Plakidis: Atskatišanās", kurā ieskaņoti izcilā latviešu komponista ievērojamākie simfoniskie opusi – "Leģenda", "Dziedājums", "Variācijas" un "Atskatišanās", medijus informē "Skanī" izpildproducents, Latvijas Mūzikas informācijas centra direktors Egils Sēfers.

Žiņās sakopojis **P. Karlsons**

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

LAIKU UN VIETU MIJĀS

JURIS
LORENCIS

Es labi atceros šo vasaru. Ir 1990. gada jūlijs, Dziesmu svētki. Latvijā valda milzīgs garīgs pacēlums, ir Atmoda. Tādi bija arī šie Dziesmu svētki – tautiski, nacionāli, skaisti, beidzot brīvi no padomju režīma cenzūras žņaugiem. Tajā laikā Rīgā viesojās attāls paziņa no Vācijas, socioloģijas profesors kādā Hamburgas augstskolā, liels Latvijas draugs. Vēlēdamies iepriecināt savu paziņu, es viņam uzdevināju biļeti uz deju svētku uzvedumu *Daugavas* stadionā. Kopā noskatījāties koncertu un vēlāk pie alus glāzes pārrunājām redzēto. Atklāti sakot, cerēju dzirdēt atzinīgus vārdus, bet viņa teiktais mani šokēja: “Briesmīgi! Kaut ko tik totalitāru nespēju pat iedomāties! Tas atgādina nacistu laika masu uzvedumus! Negaidīju, ka kaut kas tāds Eiropā vēl saglabājies!” Lieki teikt, ka laikus sarūpēto biļeti uz svētku noslēguma koncertu lielajā estrādē atdevināju citam cilvēkam. Tolaik es vēl biju naīvs un ilgi lauzīju galvu – kā tas iespējams, ka mūsu lielākais svētums, Dziesmu svētki, tradīcija, kas palīdzēja izturēt okupācijas gadus, vienam visādā ziņā izglītotam vācu profesoram liekas nemoderna, nepieņemama, pat kaitīga?!

Pagājuši turpat trīsdesmit gadi. Kā parasti, februāra vidū Bavārijas galvaspilsētā viesnīcā *Bayerischer Hof* notiek ikgadējā Mīnchenes drošības konference. Tās centrālā

tema šogad – *Westlessness*. Tātad – “mazāk Rietumi”. Tieši tā saucas gadskārtējais *Munich Security Report 2020*. Tā kopsavilkums – ziņojuma autori uzskata, ka Rietumu valstis vairs neesot īsti pārliecinātas par savām vērtībām un stratēģisko orientāciju, tāpēc Rietumu dominējošā loma pasaulē samazinās. “Pasaule kļūst mazāk rietumnieciska. Bet kas ir vēl nozīmīgāk – paši Rietumi kļūst mazāk rietumnieciski”, teikts ziņojumā. Un lai arī daudzi eksperti apgalvo, ka bažas par Rietumu vājumu ir pārspīlētas, realitāte tomēr pierāda pretējo. Garīgie procesi, kas iesākās mūsu Dziesmu svētku kritizētāja galvā, kaunēšanās no patriotisma un veselīga nacionālisma, beidzot sākuši nest augļus. Un tie ir visai rūgti augļi. Lūk, daži no tiem. Bagātā Vācija, kas plaši atver savas durvis bēgļiem no Afrikas un Tuvajiem Austrumiem, aizsardzības vajadzībām tērē vien 1,38 % no sava iekšzemes kopprodukta, kamēr daudz trūcīgākās Baltijas valstis, Polija un Bulgārija jau sasniegušas 2% robežu. Vienlaikus Vācija izliekas esam kurla, kad tiek minēti argumenti pret Krievijas – Vācijas gāzes vada *Nordstream 2* būvniecību Baltijas jūrā. Nekādas politikas, tikai ekonomika! Arī ASV izteiktie brīdinājumi, ka Ķīnas 5G tīmekļa tehnoloģijas var izrādīties bīstamas Trojas zirgs, Eiropā neatrod dzir-

dīgas ausis. Ķīniešu prece taču lētāka! Turcija, NATO valsts, iegādājas Krievijas pretgaisa aizsardzības sistēmas. Rietumi aiziet no Sirijas un Lībijas, atstājot tur varas vakuumu, kurā netraucētas saimnieko Krievija un Turcija. Francijas prezidenta Emanuela Makrona izrunāšanās par NATO “sma-dzeņu nāvi” un iestāšanās par Eiropas ciešākām saitēm ar Krieviju. Piecus gadus pēc Krievijas agresijas pret Ukrainu Eiropas Padomes Parlamentārā asambleja pieņem lēmumu atjaunot balsstiesības Krievijas delegācijai – neraugoties uz to, ka turpinās gan Krimas okupācija, gan karš Donbasā. “Pret” iebilst vien Ukraina, Baltijas valstis un Lielbritānija. Reālpolitika “rullē”, tā saucamās Rietumu vērtības, ideoloģija, ētika un politiskie principi tiek pabīdīti otrajā plānā. Tā vien izskatās, ka taisnība ir tiem, kuŗi apgalvo – Eiropa sāk atgādināt vecu dāmu apdzīvotu komūnālo dzīvokli, kur kopīgajā virtuvē tiek runāts par sīkām ikdienas ērtībām. Par siltu tēju, kūkām, mīkstu gultu un jaunāko televīzijas seriālu.

Nav jau tā, ka politiķi pavisam neapzinās pašreizējo procesu bīstamību. Ukrainas prezidents Volodimirs Zeļenskis, uzstājoties Miņchenes drošības konferencē, pieminēja rūgtu patiesību – “nekādi dokumenti un starptautiskas vienošanās mūs nespēj aizstāvēt, vien

stipra armija, NATO un kodolieroči”. Viņš arī atgādināja par 2014. gadā notikušo Krimas aneksiju, kas ir tiešs 1994. gadā parakstītā Budapeštas memoranda pārkāpums. Šajā dokumentā apmaiņā pret Ukrainas atteikšanos no kodolieročiem Krievija, ASV un Lielbritānija garantēja Ukrainas teritoriālo integritāti. Izrādās, šie solījumi bijuši vien tukša skaņa. Vēsture māca, ka procesi ir svarīgāki par esošo situāciju. Tieši procesi noteiks pasaules kārtību pēc desmit, divdesmit, piecdesmit gadiem. Latvijas neatkarība ir globālīzācijai pretēju procesu rezultāts. 1918. gadā latvieši izmantoja unikālu vēsturisku situāciju – lielu, globālu struktūru, Krievijas un Vācijas imperiju sabrukumu. Savukārt 1991. gadā jau padomju imperijas agonija ļāva atjaunot zaudēto neatkarību. Bet kas ir neparasti – šodien Latvijas neatkarību un saimniecisko attīstību sargā tieši globālas struktūras, pirmām kārtām NATO un ES. Latvija atguva valstiskumu brīdī, kad abas šīs organizācijas bija gatavas ekspansijai, atbildībai un uzņēma mūs savā vidū. Tagad notiek pretējs process. Globālīzētās pasaules dziļumos dzimst kustības, kas saka: mūsu nācijai, mūsu valsts interesēs – pirmajā vietā! To saka Donalds Tramps – *America first!* To pašu aizvien skaļāk sāk teikt arī eiropieši. Vispirms jau briti, kas

referendumā nobalsoja par *brexitu*. Lielbritānijas izstāšanās no vienotās Eiropas nav tikai politisks, ekonomisks un demogrāfisks zaudējums. Tas ir arī simbolisks trieciens – kaut vai tāpēc, ka Lielbritānijai ir kodolieroči. Aizvadītā gada oktobrī Polijā parlamenta vēlēšanās ar 44% balsu pārliecinoši uzvarēja valdošā partija “Likums un taisnīgums”. Arī tās ideoloģiju var izteikt dažos vārdos: “Polija pirmajā vietā!” To pašu saka Ungārijas premjermīnistrs Viktors Orbāns: “Ungārija pirmajā vietā!” Un jaunā partija “Alternatīva Vācijai”, kas aptaujās stabili gūst 14% atbalstu: “Vācija pirmajā vietā!” Šo politisko spēku leģitimitāte slēpjas pilsoņu atbalstā, ko tie izsaka brīvās un demokrātiskās vēlēšanās, un to nav iespējams tik vienkārši ignorēt. Jaunajos apstākļos galvenais Rietumu izaicinājums ir mācēt ievirzīt šīs kustības radošā, konstruktīvā gultnē. Lai “nāciju Eiropa” nepārvērstos par irstošu lupatu deķi, bet kalpotu par pamatu vēl dziļākai kontinenta integrācijai. Tādai sadarbībai, kuŗas pamatā ir ne tikai dzišanās pēc materiālas labklājības, bet arī Eiropas tautu tradicionālās identitātes saglabāšana. Tas vairs nevajadzēs bezpalīdzīgi plātīt rokas un konstatēt *Westlessness*, bet varēs lepnī teikt – “Mēs, Rietumi, esam atpakaļ”.

SALLIJA
BENFELDE

Runājot par aktuāliem jautājumiem Latvijā un izvēloties gandrīz vai banālus salīdzinājumus, jāteic, ka vismaz par vairākiem nevar sacīt, ka redzama gaisma tuneļa galā, dažos no tiem tikai pavid gaismiņa tumsā, jo drošu risinājumu nav. Viscerīgākais ir likums par sabiedriskajiem medijiem.

Jaunais sabiedrisko mediju likums

Mūsu laikraksti ne reizi vien rakstījuši par sabiedriskajiem medijiem – par nepietiekamo finansējumu, kas ir atkarīgs no politiķu labvēlības, par Nacionālo elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomi (NEPLP) un par tās lomu politiķu centienos panākt sev tikamu saturu. Jau drīzumā Saeimā varētu balsot par sabiedrisko mediju un to pārvaldības likumprojektu otrajā lasījumā. Galvenie jautājumi ir par sabiedrisko mediju – Latvijas Televīzijas (LTV) un Latvijas Radio (LR) pārvaldību un finansējumu. Apsveicami, ka paredzēts veidot padomi, kas būs atbildīga tikai par sabiedriskajiem medijiem un nevis par visiem elektroniskajiem plašsaziņas medijiem. NEPLP darbā līdz šim patiesībā bija vērojams interešu konflikts, jo tās atbildības lauciņā bija arī komercmediji. Padomes sastāvā paredzēti trīs cilvēki – vienu izvirzīs Saeima, otru – Valsts prezidents, bet trešo pilso-

niskā sabiedrība. Tiesa gan, daži priekšlikumi ir raisījuši diskusijas un vieš bažas. Proti, tie ir jautājumi par leģitīmu ietekmi uz sabiedriskajiem medijiem un to, kas iecel sabiedriskā medija galveno redaktoru – sabiedriskā medija galveno redaktoru iecel tā valde, bet apstiprina sabiedrisko mediju padome. Valsts prezidenta padomniece kultūrpolitikas jautājumos Sarmīte Ēlerte uzskata, ka leģitīma ietekme nozīmē kritiku, bet tas, ka galveno redaktoru apstiprinātu valde, nozīmētu to, ka redaktors ir neatkarīgs no medija valdes. Savukārt sabiedrisko mediju pārstāvji saka, ka tāda kārtība varētu radīt neuzticību galvenajam redaktoram, jo viņu varētu uzskatīt par padomes “ielikteni”. Arī jēdziena “leģitīma ietekme”, nevis “kritika” lietošana nākotnē var dot iespēju dažādām interpretācijām un manipulēšanai ar sabiedrisko mediju saturu. Kā zināms, Sarmīte Ēlerte ilgus gadus bija laikraksta *Diena*, kas bija (un joprojām ir) komercmedijs, galvenā redaktore un viņas nostāju šajos jautājumos acīmredzot nosaka viņas pieredze – komercmedijā visu var noteikt īpašnieks – un caur viņu arī galvenais redaktors – bez diskusijām un iebildēm. Gan jāpiebilst, ka komercmediji un sabiedriskie mediji ir divas atšķirīgas pasaules ar atšķirīgiem mērķiem. Protams, arī komercmedijs var sev

izvirzīt mērķus, kas kalpo ne tikai peļņai, bet valstij un sabiedrībai, tomēr šos divus medijus un to pārvaldību nevajadzētu jaukt kopā.

Atbildot uz jautājumu, vai kritika ir tas pats, kas leģitīma ietekme, intervijā Sarmīte Ēlerte saka: “Jā, tāpēc ka, ja es jūs par kaut ko gribu pārliecināt, tad es mēģinu jūs ietekmēt. Es gribu, lai jūs maināt savu viedokli. Ja es kā pilsonis uzskatu, ka kāds no sabiedriskās televīzijas vai radio raidījumiem ir nekvalitatīvs vai slikts, vai nepareizs, es izsaku šo viedokli, medija neatkarība ir garantēta un medijs klausās. Ja mana kritika ir jēdzīga, viņi varbūt to ņem vērā, ja viņi to uzskata par nevērtīgu, viņi to neņem vērā. Tā ir tālāk medija paša izvēle.” Manuprāt, šāds formulējums der nobriedušai un stabili pilsoniskajai sabiedrībai, bet Latvijā, kuŗas sabiedrība ir sašķelta un pretrunīga, tas var radīt tikai visdažādākos mēģinājumus ietekmēt sabiedrisko mediju saturu par labu kādam politiski ekonomiskajam grupējumam un radīt tikai konfliktus un domstarpības.

Neatrisināts ir palicis sabiedrisko mediju finansējuma jautājums, jo politiķi nevēlas likumā ierakstīt kādus noteiktus skaitļus vai procentus no iekšzemes kopprodukta – pieredze ar mediju algām ir radījusi piesardzību. Tas nozīmē, ka arī turpmāk katru gadu, veidojot

budžetu, nāksies ar zobiem un nagiem cīnīties par finansējumu sabiedriskajiem medijiem.

Dānija, Dienvidāfrika un Latvija

Kā zināms, piektdien, 14. februārī, Dānijas tiesa lēma, ka Latvijas pilsonē Kristīnē Misāne tiks izdota Dienvidāfrikai (DĀR) tiesāšanai. Par šo temu mūsu laikrakstam jau rakstīja kolēģa Kārlis Streips, jāpiebilst, ka cerību ir maz. Ārlietu ministrija jau ir paudusi savu neizpratni par šo tiesas lēmumu un sadarbosies ar Vācijas konsulāro dienestu, lai sekotu notikumam gaitai un tam, kas notiek ar Latvijas pilsoni. Dienā, kad top šis komentārs, Valsts prezidents ir sasaucis visu atbildīgo institūciju vadītājus, lai pārrunātu, ko Latvija vēl var darīt. Vēl ir neliela cerība, ka, izmantojot visus iespējamus starpvalstu sadarbības un strīdu risināšanas mehānismus, tiks panākta Misānes izdošana Latvijai. Vēl jāpiebilst, ka notiek aktīva petīcijas parakstīšana dažādām starptautiskajām organizācijām un otrdienas, 17. februāra pēcpusdienā, to jau parakstījuši 25 700 cilvēku. Atliek cerēt, ka Misāne izdzīvos DĀR cietumā un ka Latvijas valsts spēs panākt viņas izdošanu savai valstij.

Pa skuju taku

Pagājušajā sestdienā notikusi partijas KPV LV biedru sapulce

Par cerību starņiem tumsā

licina, ka partija stabili ir nostājušies uz ceļa, kas ved nebūtībā. Pirmkārt, partijas biedri acīmredzot ir vilušies un vairs nevēlas iesaistīties tās darbā, jo kvoruma nebija. Tūlīt gan tika izsludināta nākamā sapulce, kuŗai kvorums it kā vairs nebija nepieciešams, bet tas tikai veicināja vēl vairāku partijas biedru izstāšanos no partijas, par ko viņi paziņoja sapulces laikā. Bija labi redzams, ka partijā lielākoties paliek tie, kuŗiem galvenais ir vara un amats, vai arī tie, kuŗiem īsti nav jēgas ne par politiku, ne partijas darbu. Protams, tika teikti skaisti vārdi un netrūka sevis slavināšanas kautrīgas kritikas ēnā, bet domāju, ka tas ir tikai laika jautājums, kad partija beigs šīs zemes gaitas. Līdz tam gan partija ik pa laikam varētu kļūt par diezgan destruktīvu elementu valdībā, jo tas, ko, kā un kāpēc dara tās izvirzītie ekonomikas un iekšlietu ministri, joprojām brīžiem ir mīkla. Savukārt labklājības ministre jau sen iemācījusies runāt iemācītus tekstus un neko nepateikt, pirms viņai nav pateikts priekšā, kas jāpasaka. Jāteic, ka, no vienas puses, zēl to vēlētajū, kuŗi uzticējās partijai un tās solījumiem (kuŗus tagad tās līderis Atis Zakatistovs dēvē par vīzijām un nevis par solījumiem), bet, no otras puses, varbūt tā arī labāk, jo viena politiskā purva ar apzīmējumu “partija” būs mazāk.

Nepārraut saikni ar savu identitāti

Cēsu vēstures ekspozīcijas “Sirdsapziņas ugunskurs” vadītājas **Elīnas Kalniņas** saruna ar **Salliju Benfeldi**

Pagājušajā gadā gandrīz mēnesi pavadījāt ASV *International Visitors Leadership programmas* ietvaros. Kāds bija šīs programmas mērķis, un kā jūs – vienīgo no Latvijas – uzaicināja?

Šī programma darbojas jau daudzus gadu desmitus. Katru gadu programmai ir sava tema, ko izvēlas ASV Valsts departaments. Tema vienmēr ir piesaistīta kādam pasaules reģionam, un pagājušajā gadā tā bija “Kultūrvēsturiskais mantojums un identitāte” – kā vēsturiskais mantojums nosaka identitātes veidošanos sabiedrībā. 2019. gadā izvēlējās Centrālās un Austrumeiropas reģions, no kuŗa uzaicināja 16 programmas dalībniekus. ASV valstu vēstniecībām reģionā nosūtīja aicinājumu ieteikt cilvēkus, kuŗi ir bijuši aktīvi un darbojas šajā temā, lai atklātos mantojuma un identitātes kopsakarības un kuŗi varētu piedalīties programmā. 2018. gada novembrī man piezvanīja no ASV vēstniecības Latvijā un jautāja, vai es piekristu, ja mani izvirzītu kā kandidātu šai programmai. Piekritu, gan daudz nezinot par to, kas mani sagaida, bet priekšlikums šķita interesants. Pagājušā gada jūnijā saņēmu apstiprinājumu, ka es piedalīšos programmā un drīz vien saņēmu arī trīs nedēļas ilgā ceļojuma plānu. Tad uzzināju, ka mani sagaida Amerikas stāsts, kas Valsts departamentam ir aktuāls – proti, programmas uzsvars bija uz to, kā Amerikas sabiedrība veidojusies tāda, kāda tā ir šodien, kas šajā sabiedrībā šobrīd ir satraucošākais, kādas problēmas tajā sasinās. Viena no aktuālajām problēmām, izrādās, ir rasisms. Programma atklāja, kā Amerikas sabiedrība veidojusies gadsimtu gaitā, tās segregācija un sarežģītā integrācija. Esam pieraduši stereotipiski domāt, ka Amerika ir kā liels katls, kuŗā saplūst dažādas tautas un tās veido amerikāņu nāciju, it kā “savārās” kopā tādā kā lielā zupā un visi jauki sadzīvo. Kad programmas ietvaros tur bijām un redzējām vēsturisko kontekstu, cik sarežģīti viss noticis, ka tas nav bijis un arī šobrīd sadzīvot nav viegli, redzējām, ka nav vienkārši saprasties un pieņemt dažādību. Šķiet, 21. gadsimtā Amerikā nevajadzētu būt grūti pieņemt to, ka cilvēkiem ir atšķirīga domāšana, dažāda ādas krāsa un kultūras pieredze, tāpat kā mums tagad Latvijā trīsdesmit demokrātijas gados jau būtu jāspēj saprast, ka atšķirīgais un dažāda nav drauds. Teorētiski, šķiet, mēs to apzināmies, bet praksē ne vienmēr tā notiek, tādēļ gan Amerikā, gan pie mums acīmredzot vienmēr ir vajadzīgs atgādinājums, par to ir jādomā un tas ir jāsaprot, ka mēs esam dažādi un tas ir labi.

Kā iepazīties ar Amerikas sabiedrības veidošanās vēsturi? Bijāt muzejos, klausījāties lekcijās, tikāties ar cilvēkiem?

Bijām dažādās Amerikas vietās. Piemēram, bijām Virdžīnijas pavalstī, mazā pilsētiņā Šarlotsvilā, kuŗā ir universitāte. Tās dibinājis ir viens no pirmajiem ASV prezidentiem Tomass Džefersons. Viņš arī projektējis universitātes ēkas. Vairāki no pirmajiem ASV presi-

dentiem, viņu vidū arī Dž. Medisons, T. Džefersons, ir bijuši plantāciju īpašnieki Dienvidu štatos, viņiem ir piederējuši vairāki simti vergu un viņi ir bijuši tie, kuŗi dzīvē īstenoja verdzību. Bijām Dž. Medisona un T. Džefersona skaistajos lauku īpašumos, kungu mājās, kur paralēli prezidentu dzimtas stāstam ar jaunu, pēdējos gados radītu ekspozīciju starpniecību tiek stāstīts arī viņu melnādaino vergu stāsts, kas gadsimtiem ilgi ticis uzskatīts par nevēlamu, nesvarīgu ASV sabiedrības identitātes daļu.

jais nav tik svarīgs. Var teikt, ka lielās vērtības veido sabiedrības veselību, tās nosaka un ietekmē identitātes veidošanos.

Piemēram, viens no ASV konstitūcijas tēviem Džeimss Medisons, būdams plantators, bija pārnēmts ar apgaismības idejām. Tāpat Tomass Džefersons, kuŗš bijis cilvēktiesību aizstāvis un ASV Neatkarības deklarācijas autors. Viņu devums demokrātijas veidošanās sākumposmā bijis ļoti vērtīgs, taču tad, kad viņi domāja par cilvēktiesībām un brīvību, viņi to attiecināja tikai uz baltādainajiem,

svarīga Amerikas identitātes daļa, ar kuŗu jāspēj identificēties un akceptēt to, ka tas tā ir. Un izrādās, ka ar to joprojām ir problēmas. Vismaz es sapratu tā, ka tagadējais prezidents ir “atļaidis grozus” un neapzinās savu politisko lomu, nekautrējās no saviem savā ziņā rasistiskajiem uzskatiem. Es to uztvēru kā brīdinājumu mums, kas nākam no Centrāleiropas un Austrumeiropas. Aizspriedumi gruzd zemdegās, jo mazāk zini, jo mazāk iedziļinies pagātnes stāstā, kā veidojušies stereotipi, kā veidojusies mūsu identitāte un kas

nav. Mēs bijām Ņūmeksikā, kur joprojām ir tā sauktās federāli atzītās indiāņu ciltis, kas nozīmē nacionālā līmeņa aizsardzību identitātei. Ir muzejs, bet tā krājumi ciltīm ir ļoti sarežģīti pieejami, jo parasti jau publiski apskatei muzejā tiek izlikta tikai neliela krājuma daļa. Un indiāņi, ja tā var sacīt, nemeklē sevi muzejos. Bijām Vašingtonā un Indiāņu vēstures muzejā, vaicāju, cik no vairākiem miljoniem apmeklētāju gadā ir indiāņi, un gīds atbildēja, ka aptuveni divi procenti. Tātad muzejs vairāk ir tūristiem, jo Amerikas indiāņi nedodas uz Vašingtonu, lai apmeklētu muzeju, un nesa-redz muzeju kā vietu, kur meklēt un atrast informāciju par sevi, saviem priekštečiem, savu kultūru un tradīcijām. Jā, viņu mantojums ir savākts, zinātniski apkopots un ir kā Amerikas nacionālā vērtība, bet pašus indiāņus tas būtībā vairs neskar, jo saikne ar kultūrvēsturisko mantojumu ir pārrauta. Vēl 19. gadsimta vidū lielas teritorijas no tagadējās Amerikas zemes piederēja indiāņu ciltīm. Cilšu bija daudz, bet tās nekad nekļuva par nāciju, neizveidoja savu valsti. Man bija jādomā par to, cik brīnumains patiesībā ir mūsu stāsts – arī mūsu tautas pamats bija baltu un somugru ciltis, arī mēs bijām kolonizētāji, bet mēs izdzīvojam, izveidojās tauta, nācija un pat sava valsts. Pasaules kontekstā mūsu stāsts ir apbrīnojams – lūk, par ko domāju, cenšoties iedziļināties indiāņu vēsturē.

Saikne ar identitāti un mantojumu var tikt pārrauta, un tam nemaz nevajag ļoti ilgu laiku, pietiek ar gadsimtu. Ja šis saiknes nav, tevi ir viegli aizpūst pa vējam, manipulēt ar tevi. Un tu vairs nezini, kas tu esi. Programma bija vērtīga, jo rosināja apzināties, kas esi tu pats un cik sarežģīts ir bijis Amerikas sabiedrības veidošanās ceļš, cik daudz un dažāds ir šis kultūrvēsturiskais mantojums un cik sabiedrību šķeļošs tas joprojām var būt.

Atceros, kā gadījās dzirdēt kādas sievietes, Lielbritānijas pilsones, monologu par to, cik slikti ir visi imigranti un kā viņi būtu jāpadzen no valsts. Viņa ir indonēziete, viņas vecāki bija ieradušies Lielbritānijā kā imigranti, bet viņa jau piedzima tur. Tagad viņa jūtas pārāka un uzskata, ka iebraucējiem nav nekādu tiesību. Pārsteidza, cik ātri viņa ir aizmirsusi, kas viņa ir un no kurienes nāk.

Domāju, ka tas ir saistīts ar izglītību, ar to, kas notiek publiskajā telpā, jo tam ir ļoti liela nozīme. Lielās vērtības, kuŗām es ticu un kuŗas, manuprāt, ir ļoti svarīgas vadugunis dzīvē, nāk no kristietības un vieno Rietumeiropu un Rietumu civilizāciju, ir arī demokrātijas pamatvērtības. Ja mēs tās pazaudēsim, būs jukas un mēs būsim gatavi cits citam rīkli pārgraut. To nedrīkst pieļaut, jo mēs dzīvojam laikā, kad atkal lien ārā naida, agresija un aizspriedumi. Par to bija daudz jādomā, esot ASV, piedaloties diskusijās, apskatot muzeju, arhīvus.

Vai 21. gadsimtā lielai sabiedrības daļai ASV šie stāsti nav zināmi?

Nē, tas ir zināms. Bija pat pārsteigums, kādēļ mums par to tagad stāsta, jo likās pašsaprotami, ka par to taču ir zināms, turklāt iepriekšējais prezidents Baraks Obama bija melnādainais. Tomēr tas, kas šobrīd notiek Amerikā, tas, kas pašreizējais prezidents Donalds Tramps neslēpj – viņam ir citi uzskati un ar saviem tvītiem ir klaji demonstrējis, kādi tie ir – tas liek domāt, ka sabiedrībā norisinās pavisam pretēji procesi tam, kas bija iepriekš. Šķiet, ka Amerikas sabiedrība ar Obamas ievēlēšanu bija ļoti daudz sasniegusi, bet tagad krīt atpakaļ. Valsts departaments pārstāv valdību, tomēr, manuprāt, izvēloties šādu temu savai programmai, viņi bija izvirzījuši sev uzdevumu nosargāt iepriekš sasniegto politikā un sabiedrībā un aktualizēt to, ka šie jautājumi nav līdz galam saprasti, ir sabiedrības daļa, kuŗa joprojām gruzd pārliecība, ka baltā rase ir pārāka par citām. Tādēļ programma bija tā būvēta, lai mums no Centrālās un Austrumeiropas, ar mūsu totalitārisma pieredzi, ar nacistisko un komunistisko okupāciju pieredzi, parādītu, cik demokrācija patiesībā ir trausla un cik ļoti svarīgi ir iestāties par cilvēktiesībām, līdztiesību, vispār-cilvēciskām lielām vērtībām arī politiskā līmenī. Nav tā, ka politikā pats svarīgākais ir tirdzniecības līgumi, ekonomika, bet pārē-

jo, viņuprāt, tikai baltādainie bija īsti un vērtīgi cilvēki, kuŗiem ir tiesības. Raugoties no mūsdienu perspektīvas, ir skaidrs, ka šāda veida domāšana ir absolūta kļūda – domāt par demokrātiju un tiesībām, bet uzskatīt, ka cilvēku tiesības dzīvot un būt cilvēkiem nošaka ādas krāsa.

Šarlotsvilā joprojām ir pieminēti cilvēkiem, kuŗiem ir piederējuši vergi, ielas saucas viņu vārdos. Džefersona dibinātajā universitātē ir maz melnādaino studentu, jo viņi nespēj identificēties ar šo universitāti, kuŗu tāpat kā pilsētiņu uzcēla melnādainie, bet tajā joprojām nav neviena vēstījuma par tiem, kuŗi to ir būvējuši, kuri ir apkalpojuši plantatoru ģimeņu atvases, kad viņas te studēja. Melnādaino kultūrvēsturiskais mantojums universitātes ēku kompleksā ir kā paralēla, neredzamā pasaule, kuras nav joprojām, jo nekas neliecina par tiem viņu klātbūtni. Ir svarīgi, lai tas tiktu atdzīvināts, tiks veidota piemiņas vieta tiem, kuŗi ir tur dzīvojuši, visu būvējuši un šajos darbos arī gājuši bojā. Par melnādaino mantojuma iedzīvināšanu universitātē un apzināšanu pilsētvidē rūpes uzņēmis viens no universitātes profesoriem arhitektūras vēsturnieks Luiss Nelsons. Viņam ir domubiedri un sekotāji, taču ir arī pretinieki.

Pārsteidza, ka tas tiek aktualizēts tieši tagad – acīmredzot ir svarīgi to nosargāt, redzot, kas notiek, jo šis senais stāsts ir ļoti

to ietekmējis, jo atvērtāks esi tam, ka kaut kas līdzīgs var atkārtoties. Ne velti mēdz sacīt, ka vēsture atkārtojas. Lai neatkārtotos, ir jāzina, pēc iespējas vairāk jāzina, kā veidojās problēmas un konflikti pagātnē, un jāsaprot, ko varēja darīt citādi, lai tās novērstu. Tāpēc ir ļoti svarīgi kultūrvēsturiskā mantojuma glabātājiem – muzejiem, arhīviem, bibliotēkām – skaidrot mūsu pagātni, lai mēs saprotam, kas mēs esam un no kurienes nākam, kas mūs ir veidojis tādu, kādi mēs esam. Ir jāzina ne tikai mūsu vēstures gaišie un spēcīgie brīži, jāzina arī tas, kur esam kļūdušies, ļāvušies kaut kādām ietekmēm, kas mūs ved projām no ceļa, kas ļauj dzīvot drošāk un pilnvērtīgāk. Rosināt saprast bija šīs programmas uzdevums. Tā nebija lepošanās ar to, kas ir, tas bija stāsts par vajājām vietām, kur ledus joprojām ir plāns, cik viss ir trausls un cik viegli to var salauzt, atkal ļaujot agresijai vaļū.

Vai programmā stāstīja arī par Amerikas pamatiedzīvotājiem indiāņiem, kuŗi tika pakļauti kolonizācijai?

Jā, bija arī stāsts par indiāņu apspiešanu un par to, ka tāpēc daļa viņu pēcteču vairs nespēj identificēt sevi ar savu kultūru un saviem senčiem. Indiāņu kultūrvēsturiskais mantojums daudzviet ir ļoti saglabāts, salikts muzejā, pētniecības centru un arhīvu plauktos un digitalizēts, bet viņiem pašiem pieejas tam tā īsti

JĀNIS MIŅINS,
sporta treneris, ceļotājs

Latvieša pieredzējumi Brazīlijā

Rīgas pelēkā ziema tā vien dzen kaut kur uz siltām un saulainām zemēm. lai sasildītu degunu un ļautos jauniem piedzīvojumiem. Šoreiz izvēlos Brazīliju, un, kā parasti, ceļoju vienatnē, jo tad piedzīvojumu ir vairāk, nekā ceļojot grupās. Pēc dabas esmu mazliet avantūrists, un jaunu valstu iepazīšana ir manas dzīves sastāvdaļa, kas uzlādē, ļauj iegūt jaunus iespaidus, kā arī sniedz iespēju iepazīt dažādas kultūras, cilvēkus un svešo zemju dabas plašumus. Dzīvē taču nav nekā vērtīgāka par pozitīvām emocijām, jauniem iespaidiem, un ļaunās prāta vaļībai, esot jaunā pasaules vietā, dod spēku turpmākajam darbam, atgriežoties mīļajā Latvijā.

RIO

Esmu ielidojis Riodežaneiro, un, jau izejot no lidostas, saprotu, ka mans džemperis, bikses un ziemas zābaki šajā valstī noteikti nebūs nepieciešami. Kamēr gaidu šoferi, kuŗš mani aizvedīs līdz viesnīcai, aši pārvelku drēbes un uzvelku vieglākus apavus, lai varētu sākt baudīt pavasari Brazīlijā jeb, pēc eiropiešu standartiem, vasaru visa gada garumā, jo Brazīlijā temperatūras stabiņš zemāks par padsmīt grādiem nekā nav. Protams, skatoties apkārt uz cilvēkiem, saprotu, ka mana ādas krāsa ir dikti ziemeļeiropiska, tāda viegli-balti-pelēki-neizteiksmīga. Bet man priekšā ir divas nedēļas piedzīvojumu, un brūnums vaigos parādīsies pavisam drīz.

Ceļš uz viesnīcu, kuŗa atrodas Kopakobanas pludmalē, ilgs 40 minūtes, un šai laikā aši aptveru pilsētas lielumus. Kalni, favelas, un pēkšņi no tumsas un mākoņiem kalna galā pavēras arī Jēzus Kristus figūra, skaistākais sveiciens ceļniekam. Esi sveika, Rio! Ir vēls vakars, un pēc 12 stundu lidojuma acis lip ciet un vēlme iet ārā izbaidīt vieglo vēju un siltumu ātri noplok, dodos gulēt. Nākamajā rītā pamostos jau piecos, pēc Rīgas laika jau pusdienlaiks, saprotu, jāiet ārā skriet, kas ir neatliekama mana ikdienas daļa. Saule sāk aust, ir plūs 25 grādi, un skrējienā pa Kopakobanas un Ipanemas pludmalēm mani pārņem neapkrastāma sajūsma. Apstājos okeana krastā, dziļi ieelpoju svaigo gaisu un saprotu, ka esmu 10 tūkstošus kilometru tālu no Rīgas.

Atgriezies viesnīcā, saprotu, ka aši jāplāno laiks, atveru *airbnb* mājaslapu un meklēju, kā piepildīt šo dienu. Tūre uz septiņām stundām kopā ar vēl 10 sveikiniekamiem, lai apskatītu Rio. Tūre sākas pusdienlaikā, kas ir karstuma epicentrs, jo gaiss iesilst līdz plūs 32 grādiem. Labi, ka turē nav jāiet kājām, bet tā sākas automašīnā, kur ir gaisa dzesinātāji. Tā kopā ar meksikāņu pāri, poļu pāri, brazīļu pāri un amerikāni Arijū no Losandželas dodamies tieši uz Korkovado kalnu, kur Jēzus Kristus monuments. Neesmu katolīcis, bet, esot tur, sajūtas ir dievišķas. No kalna gala, kur atrodas statuļa, saprotu, cik Rio ir ļoti milzīga pilsēta.

Mums ir dota viena stunda atpūtai, un es dodos uz Kopako-

banas plūdmali ar vēlmi šo stundu klusumā palaiskoties plūdmalē, bet – kas tev deva, nokļūstu plūdmales tirgotāju rosības jūklī. Vajag peldkostīmu? Peldbikses? Kādā krāsā? Gribi izdzert Kaipirīņu vai ūdeni? Būs! Un tas vēl nav viss – grilēts siers, tabakas izstrādājumi, leoparda raksta *kaf-tāns*, diviļi un kraukšķi uzkodām un vēl, un vēl. Jūtos kā Turcijas *Granbazārā*. Mieru šeit neiegūtu, un tas pats arī Ipanemas plūdmalē. Es teiktu – Turcijas tirgus Rio plūdmalēs. Ā, aizmirsu piebilst, ka ne tikai gardumi un apģērbi nopērkami – ik pa mirkli tiek izteikti piedāvājumi... par seksu. Un kā izrādās, šis bizness ir ļoti aktuāls ne vien plūdmalēs, aktuāls tas ir visā Rio. Protams, brazīļi ir ļoti skaisti cilvēki, un nebrīnos, ka šis “arods” ir *topa* augšgalā, ar to pelna naudu. Stundas laikā saņēmu vismaz trīs piedāvājumus. Tiesa, mani tas ļoti sarūgtināja, zinot, ka šī ir viena no iespējām pelnīt naudu, jo diemžēl bezdarba līmenis šajā valstī ir ļoti augsts.

Miers nav iegūts, bet brūnā ādas krāsa gan. Tūre ved tālāk uz Santa Terēzes rajonu, kur slaveņās čīliešu mākslinieka Horhes Selarona veidotās Selarona kāpnes ir veltījums Brazīlijas iedzīvotājiem. Katrs pakāpiens ir noklāts ar flizēm, kur attēloti dažādu valstu ģerboņi. Ja esi tur, noteikti mēģini atrast savu valsti! Blakus kāpnēm nopērkamas kaipirīņas, tradicionālais brazīļu kokteilis, kuŗa ietilpst kašaka jeb tradicionālais degvīns, kas iegūts no cukurniedrēm, ledus un laims. Šis kokteilis ir glābiņš +32°C gradu karstumā, proti, pēc trīs kokteiļiem ir atbrīvota sajūta, bet atsvaidzina gan. Kundze, kas jauc dzērienus, tirgo no ratiņiem, ir ļoti pozitīva, un nieka 50 eiro centi par kokteili ir tīrais nieks. Tad vēl mūzikanti, tūristi, zagļi, kaķi un vietējie iedzīvotāji, kas apsēduši kāpnes un neliekas traucēti. Iespaidīgi!

Pa ceļam braucam garām vairākām favelām, nabadzīgiem rajoniem, kur ielu struktūras nav

un mājas atrodas it visos Rio pakalnos. Favelas ir Rio rajoni, uz kuŗiem noteikti nevajadzētu doties, jo noziedzība ir ļoti augsta. Proti, favelas atrodas ikkatrā Rio pakalnā ar skatu uz okeanu. Tas liek man atcerēties Itālijas Pozitano ciematu, kur visdārgākās villas atrodas tieši kalnā ar skatu uz jūru. Rio šos skaistos skatus bauda tieši paši nabadzīgie iedzīvotāji. Diemžēl Brazīlijā korupcija un noziedzība, apšaudes, cilvēku nolaupīšanas, prostitūcija un izspiešana ir favelu ikdiena. Te darbojas savi likumi, dažās favelās pat ir sava “monetārā politika”. Tūristiem apmeklēt tās ir aizliegts, jo iespējami būtu nolaupīti, prasot izpirkuma maksu, ir 110%.

Noslēgumā – Cukurgalvas kalns. Tā tas nosaukts vēl 16. gadsimtā, kad cukurniedru bizness bija pats pelnošākais, un kaudzes,

kādās tika nogādātas cukurniedres, atgādāja šo kalnu. Lūk, ar diviem pacēlājiem nokļūstu kalna virsotnē, kas ir 396 metrus augsts un no kuŗa pavēras skats uz Riodežaneiro piekrasti. Ir saulrieta laiks, un skats ir elpu aizraujošs. Skatos, kā saule lēnām virzās lejup, kad krāsas no oranžās pārvēršas maigi rozā un Kristus Pestītāja statuļa attālajā kalnā izgaismojas tā, ka, manas acis kļūst mitras. Aptveru, ka ceļojot un redzot pasaules dabu, mana sirds tiek piepildīta ar emocijām un vēlmi uzzināt vēl vairāk, redzēt un apskatīt vēl un vēl, un vēl...

Pirmā diena galā, vēl pāris dienu Rio, kuŗas pavadu, ejot uz tirgu, ballējoties, saulējoties plūdmalēs, dzerot kaipirīņas un iepazīstoties ar brazīļiem. Mana laba draudzene, jūsu avīzes redaktore Ligita ar sev piemītošo

humoru man pirms ceļa novēlēja – “lai prieks atcerēties, bet kauns stāstīt! Šīs dienas tā nu arī atstāšu, kā saka intrigai, kā saka.

IGUASU ŪDENSKRITUMI

Attopos, kad koferis jākrāmē, lai dotos uz Fosas pilsētu, kur atrodas viens no dabas brīnumiem – Iguasu ūdenskritumi. Lidojums no Rio ir pēcpusdienā, un tas ir skaistākais, kāds bijis! Debesis manas acis lutina ar skaistākajiem skatiem, kādi redzēti – upes, meži, rozīgās debesis, rietot saulei. Attopos, kad lidojums jau galā un mani jau sagaida *Belmond* viesnīcas pārstāvis. *Belmond Las Cataratas* viesnīca ir vienīgā, kas atrodas nacionālā parka vidienē, kur arī ir Iguasu ūdenskritumi. Viesnīcas izvēlei bija ļoti praktisks motīvs – pieeja parkam pirms un pēc tā slēgšanas. Tā kā es neesmu baigais puļa piekritējs, šī iespēja – būt bez cilvēkiem, tikai aci pret aci ar dabas brīnumu, man bija svarīga. Vakaru pavadu viesnīcā, sēžot arī ar klausoties, kā tālīnē jau skan ūdens.

Ir pieci no rīta, un es dodos savā ikrīta skrējienā. Saule vēl nav uzaususi, ir patumšs, skrienu pa džungļu takām, tad pa ceļu un tad jau arī esmu nonācis tieši skaistuma vidū. Stāvu kraujas galā, no kurienes pavēras daudzie Iguasu ūdenskritumi. Baudu mirkli, kuŗa esmu. Sajūta tāda, ko sauc par ekstāzi. Esmu viens, nav tūristu, nav trokšņu, nav tirgotāju. Tikai es un varenā daba.

Nākamrīt vēlos aizskriet uz citu pusi un par iespējām apjautājos recepcijas darbiniecei. Viņa jautā, cikos grasos doties skriet? Atbildu – kā parasti, piecos no rīta, jo tāds ir mans režīms. Jau šorīt, raugiet, skrēju pa džungļu takām. Seko šausmu pilns skaistiens un atbilde: “Nekādā gadījumā! Paldies Dievam, kā esat dzīvs! Šis ir nacionālais parks, un piecos no rīta te iet medīt jaguāri, un viņi arī dodas peldēties uz blakus ūdens tilpnēm. Nē, nē, nē!” Jā, gan – skrienot pa džungļiem, lapu čabēšana, krūmu švirkstešana bija dzirdama visu laiku, un es biju padomājis, ka gan jau pērtiķi... Izrādās, rītos pēc septiņiem, kad saule uzaususi, zvēri ir ielidojuši dziļos džungļos un nemedī pa manām skriešanas takām.

Par Iguasu ūdenskritumiem, atzišos, neko iespējamiāku es neesmu redzējis, tie patiešām ir viens no skaistākajiem dabas brīnumiem. Tā es pavadu trīs dienas ar ātrākiem sirdspukstiem, sajūta tieši tāda, kā ar iemīlēšanos – aizrujoša un sildoša.

SANPAULU

Braucot ar taksi no lidostas uz Sanpaulu centru, kur atrodas mana viesnīca, ātri saprotu, ka daba no šīs pilsētas ir izskausta, ja neskaita dažus parkus. Pirmais iespaids nav iepriecinošs – pelēki un neizteiksmīgi. Lūk, arī sāk lietot un ir pērkona negaiss, kas padara šo pilsētu vēl pelēkāku. Šī pilsēta ir absolūta industriāla savā stilā, betons visās malās, vai tas būtu daudzdzīvokļu nams vai rūpnīca.

(Turpinājums 9. lpp.)

FRAGMENTS NO TOPOŠĀS GRĀMATAS

Trimdas izskolotie. Kristiāns Meidrops

ASTRĪDA JANSONE

Kristiāns ir Juŗa Gravas piemiņas stipendijas un vēlāk profesora Jāņa Gablika piemiņas stipendijas saņēmējs.

Juris Grava bija dzimis 1930. gadā Liepājā. Viņa trīs vecākie brāļi tika iesaukti leģionā, bet Juris nonāca Sudetijā un 14 gadu vecumā kļuva par strādnieku fabrikā, bet vēlāk viņam ar vecākiem izdevās nonākt bēgļu nometnē. Pēc kara ģimene nonāca ASV, kur Korejas kara laikā Juris pieteicās aviācijā un strādāja par radio operatoru lidojumos no Japānas uz Koreju. Atgriezies civilajā dzīvē, Juris studēja un strādāja IBM datoru firmā.

Juŗa Gravas piemiņas stipendiju nodibināja viņa vecākā māsa Edīte Zariņa. Par savu brāli viņa stāsta: "Dzīvē abus ar Juri mūs visvairāk saistīja kopēji pienākumi un atbildība. Jurim patika būt anonimam, viņš nemēdza runāt par palīdzību, ko sniedza citiem. Reizēm to tikai uzzināju no kāda palīdzības saņēmēja. Zinu, ka Juris ļoti vēlētos atbalstīt studentus."

Profesora Jāņa Gablika piemiņas stipendija tika dibināta 2014. gada augustā. Viņa mūžs – nenogurstošs darbs zinātnes jomā. Jānis Gabliks aktīvi darbojās Amerikas latviešu kopienā, un viņam allaž rūpēja viss, kas notiek Latvijā.

Viņa dzīvesbiedre Lilija Bune Gablika par savu lēmumu dibināt stipendiju saka: "Dziļi sirdī visas Jāņa domas bija saistītas ar Latviju, tās drošību, nākotni un labklājību. Jānis vienmēr uzsvēra, ka visdrošākais ieguldījums ir izglītībā – to neviens nevar atņemt. Tāpēc sadarbībā ar Vitolu fondu nolēmu atbalstīt kādu topošo ārstu vai zinātnieku, dibinot Jāņa piemiņai veltītu stipendiju."

Kristiānam Meidropam lūdzu, lai stāsta pats: "Sākšu savu stāstu ar to, ka jau kopš bērnības mani interesējusi daba un medicīna. Jau bērnībā es gribēju kļūt par

ārstu, tomēr, laikam ritot, bija dažādas vēlmes un idejas. Pusaudzā gados, kad lielā cieņā bija bizness un ekonomika, iestājos Rīgas Valsts 2. ģimnazijas ekonomikas virziena klasē, kur no dabaszinību priekšmetiem tika mācīts vien nedaudz. Pusaudzā gadi jau laikam ikvienam cilvēkam ir tāds kā sevis meklējumu laiks, kad prātā ir dažādas jocīgas idejas un domas, vismaz par sevi pilnīgi noteikti tā varu teikt. Nevarēju atrast savu vietu, nejutu īsti nekādu aicinājumu. Bet tad, 10. klases beigās, nāca tāds kā apskaidrības brīdis, un es sapratu to, kas mani vienmēr ir interesējis, un zināju, ka mans ceļš ejams medicīnas virzienā. Nolēmu likt punktu ekonomikas virzienam un ar pilnu sparū atgriezties uz sava ceļa. Nomainīju skolu. Tā kā esmu no Jūrmalas, nolēmu 11. klasi turpināt Pumpuru vidusskolā, tuvāk savai dzīvesvietai. Vasaras brīvlaiku pēc 10. klases skolēni parasti pavada, atpūšoties pie jūras, bau-

dot vasaras priekus vai piepelnoties, bet es pavadīju laiku, mācoties bioloģiju un ķīmiju, mācības, ko biju izlaidis. Un to darīju ar lielāko prieku, biju ļoti ieinteresēts, motivēts. Uz šī motivācijas viļņa, uzsākot mācības jaunā skolā, biju uzkrājis zināmu *handikapu*, lai varētu uzreiz pilsētas bioloģijas un ķīmijas olimpiādās iegūt godalgotas vietas. Satiku arī cilvēkus, kas mani ļoti atbalstīja – lieliski skolotāji, īpaši bioloģijas skolotāja Vēsma Vijupe. Ieguvu ļoti labus draugus. 12. klasē dabūju godalgotas vietas olimpiādās un konkursos valsts mērogā. Bez sevišķām problēmām iestājos Rīgas Stradiņa universitātes Medicīnas fakultātē. Pretstatā daudzu citu kursabiedru atmiņām par sarežģītajiem pirmajiem kursiem medicīnas fakultātē, pirmos gadus mācoties pavadīju svilpodams, jo biju pieradis sevi disciplinēt un uzkrātās zināšanas bioloģijā un ķīmijā ļoti noderēja arī augstskolā.

Augstskolas trešajā gadā, pirmo reizi redzot sirds operāciju, sapratu – man ir jātiek rezidentūrā mācīties par sirds chirurgu. Pēc atļaujas saņemšanas no tolaik 21. nodaļas vadītāja, šobrīd Sirds ķirurģijas centra vadītāja, profesora Pētera Stradiņa sāku strādāt kā brīvprātīgais Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas Sirds ķirurģijas centrā, iesaistījos nodaļas darbos, asistēju operācijās, centos pētīt dažādas, ar kardioloģiskām saistītas lietas. Biju ārkārtīgi priecīgs, kad, pabeidzot universitāti, tiku uzņemts kardioloģiskās ķirurģijas rezidentūrā. Esmu pēdējā – Piekta gada rezidents, un šogad ceru sertificēties. Rezidentūras ietvaros man palaimējies arī stažēties Vācijā, Drēzdenes kardioloģiskās ķirurģijas klīnikā, un ceru arī nākotnē savas zināšanas papildināt kādā labā ārzemju klīnikā, tomēr strādāt gribētu palikt Latvijā un censties ieguldīties līdzekļus un zināšanas izmantot Latvijas cilvēku labā.

Šobrīd esmu arī Rīgas Stradiņa universitātes doktorants. Pētī endokardītu, kas ir sirds iekšējā slāņa, visbiežāk – infekciozas dabas iekaisums.

Runājot par citām dzīvē svarīgām lietām – pagājušajā gadā apprecējos. Mana sieva Lita arī ir rezidente, mācās oftalmoloģiju jeb acu slimības. Mums ir daudz kopīgu interešu un domu. Īpaši mums patīk ceļot un, cerams, nākotnē to sanāks darīt arvien biežāk.

Par Vitolu fondu uzzināju vidusskolas pēdējā klasē un nolēmu pieteikties stipendijai. Man paveicās, un savu stipendiju saņēmu jau kopš pirmā kursa medicīnā – tā bija Juŗa Gravas piemiņas stipendija. Man bija liels prieks, stipendija man ļoti noderēja, jo varēju daudz vairāk koncentrēties mācībām. Stipendiju ziedoja Edīte Zariņa sava brāļa piemiņai. Ar Edīti es laiku pa laikam sazinos vēl joprojām. Viņa burtiski izstaro gaišumu, dzīves gudrību un mīlestību. Jūtu, ka lielā mērā esam arī līdzīgi domājoši cilvēki, un tas man nozīmē ļoti daudz. Edīte vienmēr interesējusies, kā mums klājas, paudusi savu viedokli un par dažām lietām ir pat arī pamudinājusi rīkoties.

No pietā medicīnas studiju gada saņēmu profesora Jāņa Gablika piemiņas stipendiju, ko ziedoja viņa sieva Lilija Gablika ar ģimeni, vairāk sazinos ar viņu meitu Ingu Dankers. Ar Ingu esmu ticis arī klātienē, divas reizes Latvijā, un tas bija ārkārtīgi jauki un interesanti. Ceru, ka arī turpmāk vēl tiksimsies.

Esmu ļoti pateicīgs cilvēkiem, kuŗi man ir devuši šīs stipendijas, kā arī Vitolu fondam, kas šobrīd Latvijas jaunatnei un līdz ar to mūsu zemes nākotnei ir devis ārkārtīgi daudz."

Latvieša pieredzējumi Brazīlijā

(Turpināts no 8. lpp.)

Pilsēta izskatās tik nepievilcīga, jo apkārt redzu tikai augstceltnes, kuŗas ir pamestas un kuŗās mitinās nabadzīgākie cilvēki, vai arī bagātos rajonus, kur ārā stāigā kalpones, dodoties pēc pirkuļiem saviem darba devējiem. Un *porche* automašīnas pagalmos – kontrasti ir milzīgi.

Lai kļiedētu savu pirmo iespaidu, dodos uz Ibiruapera parku, kur ir Oskara Nimejēra auditorija, un ko varētu saukt par arhitektūras izcilības paraugu. Minimalisma stila ēka ar sarkano "mēli", kas ir ieeja auditorijā, atrodas parka vidienē un izceļas ar savu lakonisko stilu. Parks pats par sevi ir ļoti saistošs – gan ar skrējējiem, vingrotājiem, suņu stāigātājiem, cilvēkiem ar bērniem, gan ar apmeklētājiem vakarēterpos. Kakofonija, kas darbojas pilnīgā saskaņā! Dinamiski!

Dodos uz Vila Madalēnas rajonu, kur ir grafiti pārpilnība. Ja

vēlies redzēt visu, kas saistīts ar grafiti mākslu, jādodas tieši uz turieni. Ieļinās un alejas klātas ar grafiti zīmējumiem visām gaumēm. Acis zib uz visām pusēm,

galva apjūk no krāsainības, līdz atpoo pilnīgi apjucis, kur es esmu. Tad mazā kafejnīcīnā mani ieaicina nogaršot tradicionālo akai ogu smūtījblodu, kas garšu

ziņā pilnīgi atšķiras no tā, kas ēsts Amerikā vai kaut kur Eiropā. Saka, ka akai ogām piemīt pret-novecošanas un svāra samazināšanas īpašības, tāpēc visā pasaulē šo ogu pulveris tiek plaši izmantots. Tas mani uzrunā, jo novēcot es negribu un kādu lieku kilogramu dabūt nost būtu gluži labi, lai gan varu teikt, ka Brazīlijā apaļam palikt nav iespējams, jo ēdienu izvēlē brazīļi ir ļoti vienkārši – lielākoties dārzeņi ar gaļu vai jūras veltēm, ļoti daudz augļu un gandrīz nekādu saldumu.

Tuvojoties dienas izskaņai, dodos uz Liberdades rajonu, kas, kā izrādās, ir japāņu kvartāls. Jā, Sanpaulu japāņu īpatsvars ir lielākais pasaulē ārpus Japānas. Līdz ar to japāņu ēdienus te var baudīt ēstuvēs vai restorānos uz katras ielas. Ēdiens ir fantastisks, sākot ar miso zupu vai suši dažādās variācijās. Kvalitāte – viens pret vienu ar Japānu! Sanpaulu ir

Japāņu nams, kur notiek dažādi pasākumi un izstādes, koncerti un saiešanas japāņu kultūras draugiem. Iegrimt Japānas kultūrā, esot Brazīlijā, gan ir visai jocīgi... Bet vēl jau ir arī Modernās mākslas muzejs un mazie veikaliņi, kas tomēr nespēj šo pilsētu padarīt krāšņāku. Diemžēl.

Un nu – es dodos atpakaļ uz Rio, no kuŗienes ceļš uz mājām, jo aukstā Latvijā mani gaida. Atpakaļceļā saņēmu vēstuli no drauga, kuŗš dzīvo Maiami, bet ir no Brazīlijas. Viņš raksta: "Sveiks, Jāni! Brazīlijā pie ģimenes neesmu bijis jau gadu, bet tavi ceļojuma stāsti un bildes *Instagram* manu sirdi sasildīja. Paldies, ka ļāvi pabūt atkal savā vecajā pilsētā Rio! Krāju naudu un gaidu ziņu, kad brauksi ar mani kopā uz Brazīlijas citiem rajoniem, kur pat es, būdamas brazīlis, neesmu bijis." Nu, re kā!

Mūzeja “Latvieši pasaulē” mēneša priekšmets

Latviešu mākslinieki dodas pasaulē

Atmodas laikā Latvijas māksliniekiem pavērās plašākas iespējas uzstāties ārpus Padomju Savienības. Vairāki ansambļi, dzej-

nieki un mūziķi koncertēja ārzemju latviešu namos, dziesmu svētkos un kultūras dienās. Trimdas latvieši ar interesi vēroja un klausījās kultūras sniegumu, kas bija tapis aiz “dzelzs priekš-kara”. Tajā pašā laikā Latvijas

“Vecās mājas” dāvina bungas ASV latviešiem Daugavas Vanagu namā Bronksā, Ņujorkā, 1990. gada Jāņu dienā // Foto no Uģa Prauliņa personīgā arhīva

kad 1990. gadā devās koncerttūrē pa Amerikas Savienotajām Valstīm. Latviešu centros ASV vidienē un austrumkrastā grupa spēlēja latviešu strēlnieku dziesmas. Bija arī vairāki koncerti amerikāņu publikai, kuŗu laikā grupas dalībnieki darbojās kā neoficiāli Latvijas sūtņi, stāstīdami par dzīvi Latvijā un tautas vēlmēm nākotnē. Šī bija grupas pirmā koncerttūrē ārpus Padomju Savienības. Tūres beigās bungas tika dāvinātas ASV latviešiem. Tālis Gžibovskis atceras sirsniņo uzņemšanu: “Šī tūrē bija viena no emocionālākajām reizēm manā dzīvē”.

Bungas no Latvijas roka grupas “Vecās mājas” ASV koncerttūres 1990. gadā

māksliniekiem radās iespēja tuvāk iepazīt trimdas latviešus – viņu dzīvesveidu, politiskos uzskatus, latvietības izpausmes un dzīvesstāstus. Šis tikšanās deva abpusēju emocionālu pacēlumu, izveidojās sirsniņas attiecības starp latviešiem, ko gandrīz pusgadsimtu bija šķīris “dzelzs priekš-kars”. Daudziem trimdas latviešiem tas kļuva par pamudinājumu apciemot Latviju, kā arī Latvijas māksliniekiem meklēt jaunas iespējas koncertēt ārpus Padomju Savienības robežām.

Šīs bungas spēlēja progresīvās roka grupas “Vecās mājas” bundzinieks Tālis Gžibovskis,

LIKTEŅDĀRZS

Uz salas Daugavā pie Kokneses top Likteņdārzs – gaišas atceres vieta, kur svinēt latviešu tautas izturību un spēku. Tas ir arī Tavas ģimenes un dzimtas Likteņdārzs, veltīts visiem latviešiem, kas 20. gadsimtā gājuši bojā vai cietuši svešu varu dēļ.

Likteņdārzs top kopdarbībā un par ziedojumiem, tā atbalstītāju skaits jau pārsniedz 500 tūkstošus.

Mūsu nākamais lielais kopdarbs – uzcelt Saieta namu!

Palīdz! Ziedo!

Nodibinājums “Kokneses fonds”
Adrese: Lāčplēša iela 75B, Rīga, LV-1011, Latvija
info@koknesesfonds.lv

Ziedojumiem EUR:
AS “Citadele banka”
Konts: LV94PARX0015211160001
SWIFT: PARXLV22

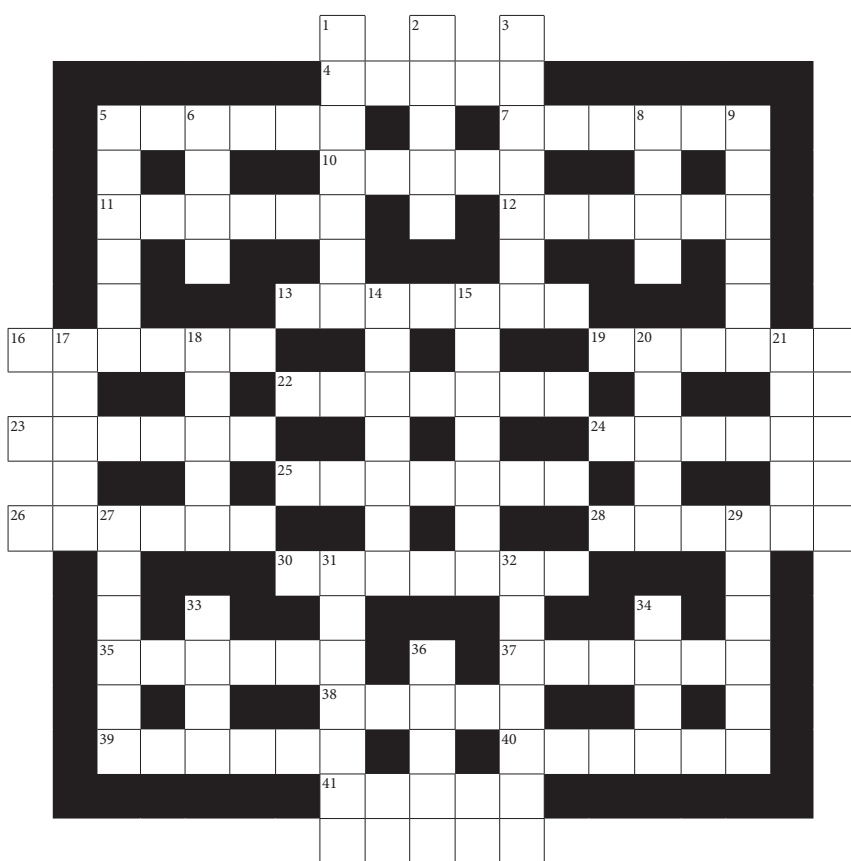
Starpniekbanka ziedojumiem USD:
USA CITIBANK, N.A., NEW YORK
Konts: 36392149
SWIFT/BIC: CITIUS33

Vairāk informācijas
www.likteņdarzs.lv

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Līmeniski. 4. Rīgas Kinostudijas mākslas filma. 5. Atdot par samaksu. 7. Virieša vārds (*janvāri*). 10. Apdzīvota vieta Ludzas novadā. 11. Tallinas agrākais nosaukums. 12. Apdzīvota vieta Alūksnes novadā. 13. Akmeņkoks. 16. Indiāņu trofeja. 19. Pieturzīme. 22. Kaļot savienoti. 23. Skaņkārtā. 24. Bažas, nemiers. 25. Pilsēta Kanadā, Ontārio provinces centrs. 26. Karpu dzimtas

zivs. 28. Apģērba detaļa. 30. Rotaslietas. 35. Ieteikumi. 37. Tēls V. Lāča romānā “Zvejnieka dēls”. 38. Vienkāršais mehānisms. 39. Pilsēta Japānā, Kjusju salā. 40. Nepārnadžu kārtas dzīvnieks. 41. Pilsēta Francijas rietumos.

Stateniski. 1. Medicīniska iestāde. 2. Balandu dzimtas dārzenis. 3. Šaha figūra. 5. Šaura gara laiva, ko lieto Centrālās Amerikas un Dienvidamerikas indi-

āņi. 6. Upe Kurzemē. 8. Mastika. 9. Sengrieķu pilsētvalsts. 14. Labākais sasniegums kādā sporta veidā. 15. Pilsēta ASV, Džordžijas pašvalsts centrs. 17. Ēģiptes galvaspilsēta. 18. Liels dekoratīvs dārzs. 20. Kanadas galvaspilsēta. 21. Neatļaidīgi, nepieņemīgi censties pārliecināt par kaut ko. 27. Transportlīdzekļu riteņu apvalki. 29. Sudrabots vara, niķeļa un cinka sakausējums. 31. Saskaņa, kas rodas, ja divi vai vairāki instrumenti spēlē vienāda augstuma toni. 32. Plaša mēroga airēšanas, burāšanas sacensības. 33. Slavas dziesmas. 34. Pilsēta Somijā, osta pie Botnijas līča. 36. Norobežojoša būvkonstrukcija.

Krustvārdu mīklas

(Nr. 6) atrisinājums

Līmeniski. 4. Karambols. 7. Vesta. 8. Abuls. 9. Tiratrons. 10. Subaru. 11. Oss. 13. “Oskars”. 18. Klimpas. 21. Kafija. 23. Akcija. 24. Sēna. 25. Skūt. 26. Avanss. 28. Sandra. 29. Strikts. 34. Linete. 35. Isa. 37. Lērums. 38. Eksotisks. 39. Atons. 40. Naiķa. 41. Sarabanda.

Stateniski. 1. Bamako. 2. Aborts. 3. Neļaut. 4. Katara. 5. Sasist. 6. Pleira. 12. Sumo. 14. Planēta. 15. Parkets. 16. Balvi. 17. “Diena”. 19. Scēna. 20. Ojārs. 22. Ass. 23. Ats. 27. Rifs. 30. Birete. 31. Stress. 32. Sērsna. 33. Smalks. 35. Ikonas. 36. Afišas.

Laikraksts

BRĪVĀ LATVIJA

JOPROJĀM INFORMĒ, IZGLĪTO, IZKLAIDĒ

Jaunākā informācija arī mūsu sociālajos tīklos:

www.facebook.com/brivalatvija

www.twitter.com/briva_latvija

www.brivalatvija.lv

Diriģente un producente Eimija Andersone un komponiste Lolita Ritmane Rīgā ierakstīs koncertuzveduma un filmas “Varones: Pārmaiņu balsis” mūziku

24. februārī Rīgā ieradīsies ievērojamā amerikāņu diriģente un producente Eimija Andersone (*Amy Andersson*) un mūsu, latviešu, komponiste Lolita Ritmane, lai sadarbībā ar latviešu mūziķiem ierakstītu koncertuzveduma “*Women Warriors: The Voices of Change*” (“Varones: Pārmaiņu balsis”) mūziku.

Līdz 2. martam Eimija Andersone un Lolita Ritmane kopā ar skaņu meistarū Marku Mattsonu (ASV) un Vari Kurmiņu (Latvija) Latvijas Radio 1 studijā ierakstīs visus 19 skaņdarbus. Orķestra ierakstam sadarbībā ar Edgaru Saksonu tiks atlasīti mūziķi no labā-

kajiem Rīgas orķestriem, turklāt ieraksta laikā tiks filmēti materiāli gaidāmajai dokumentālajai filmai ar tādu pašu nosaukumu, ko paredzēts sūtīt uz filmu festivāliem un izmantot reklāmas materiālos īpašiem projektiem ar orķestriem un universitātēm. Jāpiebilst, ka ieraksts taps tajā pašā Radio studijā, kurā pērn Lolita Ritmane ierakstīja mūziku filmai “Dvēseļu putenis”, kam pirmizrāde Latvijā notika pagājušā gada rudenī. Filma pārsēja latviešu filmu apmeklējumu rekordū, jo piecu nedēļu laikā to noskatījās 207 892 cilvēki.

Laiks jau vēstīja par koncertuzveduma un Eimijas Andersones

Eimija Andersone

diriģētā orķestra “*Orchestra Moderne*” triumfālu pirmizrādi 20. septembrī Ņujorkā, Linkolna centrā. Šā darba divpadsmit daļas atspoguļo 800 gadu cīņu par sievietes tiesībām. Desmit komponistes radīja oriģinālskaņdarbus dokumentālajai filmai (tā tapa paralēli koncertprogrammai). Lolita Ritmane vērienīgam koncertuzvedumam komponējusi trīs daļas, turklāt, pateicoties viņas ierosmei, fināla skaņdarba “*We Rise*” (“Mēs ceļamies”) pirmatskaņojumā Linkolna centrā piedalījās Rīgas Doma meiteņu koris “*TIARA*” diriģentes Airas Birziņas vadībā.

Gatavojoties šim ierakstam, diriģente un producente Eimija Andersone teikusi: “Ir aizraujoši sadarboties ar Lolitu Ritmani, ierakstot šo monumentālo projektu Rīgā. Pēc muzicēšanas Kārneģi zālē un Linkolna centrā mēs tagad kopā darbosimies ar augstākā līmeņa mūziķiem Latvijā, lai ierakstītu iedvesmojošo mūziku.”

Lolita Ritmane: “Ir gods sadarboties ar Eimiju pie šī vēsturiskā projekta. Dalība monumentālajā pirmizrādē Ņujorkā bija elpu aizraujoša pieredze, un tagad mums šī pieredze jāsniedz cilvēkiem visā pasaulē.”

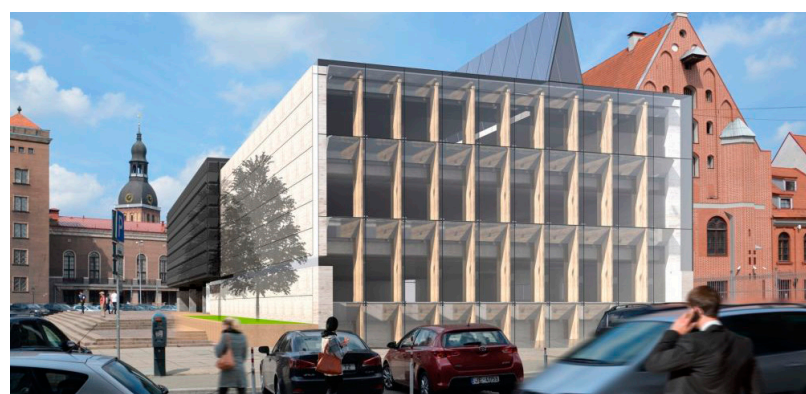
Red.

Lolita Ritmane

VALTERS NOLLENDORFS,
Nākotnes fonda Uzticības
padomes priekšsēdis

Kas notiek ar novēlējumiem mūzejam?

Esam pateicīgi visiem, kas domājuši par Latvijas Okupācijas mūzeju, rakstot savu testamentu. Tas ir viņu pēdējais ziedojums un novēlējums, par ko jūtamies īpaši atbildīgi. Tāpēc testamentārus novēlējumus, ko saņemam Rīgā, galvenokārt ieguldām ilgtermiņa noguldījumos un vērtspapīros, lai tie vēl ilgi atbalstītu mūzeja darbu. Pastāv divi fondi, kurus nonāk 7/8 novēlējumu: Nākotnes Nama fonds un Nākotnes fonds. Apmēram vienu astotdaļu vēltām mūzeja operatīvā budžeta papildināšanai. Nākotnes Nama fondā ieguldām 3/8 novēlējuma jaunās ekspozīcijas veidošanai un mūzeja iekārtošanai. Tos atzīmēsim pabeigtajā namā ar vārda plāksnīti vai citā piemērotā veidā. Nākotnes Nama fonds beigs darbu, kad būsīm

iekārtojušies savās pārbūvētajās un paplašinātajās telpās. Atlikušos fonda līdzekļus paredzam ieskaitīt Nākotnes fondā. Nākotnes fondā jau tagad iegulst vismaz 1/2 no katra novēlējuma; pēc Nākotnes Nama fonda darbības beigām tajā nonāks vismaz 7/8 novēlējuma. Nākotnes fonds palīdz garantēt mūzeja ilgtermiņa darbu. Ar Latvijas Okupācijas mūzeja biedrības lēmumu fonda līdzekļus apsaimnieko biedrības ievēlētā Uzticības padome. Tās uzdevums ir gādāt par lietpratīgu un drošu fonda apsaimniekošanu un līdzekļu piešķiršanu mūzeja darbībai, galvenokārt no vērtības pieauguma un dividendēm, bet ne vairāk kā 5% gadā. Aizgājušo labdaru vārdi ar pateicību tiek minēti Nākotnes fonda pārskatos un ziņojumos.

Mūzejs būs pateicīgs par jūsu ziedojumu, jo no tā ir atkarīga mūzeja nākotne

Ziedojumus mūzejam un grāmatu pasūtīšanu var nodot, sūtīt un pieteikt:

Lielbritānijā: Inese A. Smith 36 Fairmount Drive Loughborough LE11 3JR, United Kingdom.

ASV: čeki rakstāmi OMFA, c/o Ilze Resnis, 10930 Nollwood Drive, Chardon, OH 44024, USA. Ziedojumi atskaitāmi, aprēķinot ienākumu nodokļus. Ar kredītkarti, lietojot OMFA “PayPal” adresi paypal@omfa-usa.org

Kanādā: čeki rakstāmi LRDF (“*Latvia Relief and Development Fund*”) ar piezīmi “ziedojums Okupācijas mūzejam”, c/o Dagnija Staško, 16 Elterwater Ave., Nepean, ON K2H 5J2, Canada. Ziedojumi atskaitāmi no Kanādas federālajiem ienākumu nodokļiem.

Austrālijā: čeki rakstāmi „SLS – Okupācijas muzejs” un sūtāmi: Ināra Graudiņa, 141 Darley Rd., Randwick, NSW 2031, Australia.

Latvijā: Latvijas Okupācijas mūzejā, Raiņa bulvārī 7, Rīgā, LV1050, SEB banka, kods UNLALV2X, konta nr. LV67UNLA0002400700517.

Mūzejā var ziedot ar kredītkarti. Ar kredītkarti vai “PayPal” tiešsaistē mūzeja mājaslapā www.omf.lv

Par veikto ziedojumu rakstiet: ziedojumi@omf.lv

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:

Ģertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija:
Ģertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011
(Darba laiks P,O: 9-17, Pk.: 9-13)
Tālr. (redakcijā) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvās Latvijas digitālo versiju
varat pasūtīt tāpat kā līdz šim.

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur *Brīvās Latvijas* mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-internet>.

Izdrukājot iespējama krāsaina versija. Tiem *Brīvās Latvijas* lasītājiem, kuri tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtīt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.

- par 6 mēn. – EUR 186
- pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Ik gadu dāvanā –
Laika Mākslas kalendārs!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā:
AS SEB banka, kods UNLALV2X,
nr.: LV80UNLA0050016243516,
ar piezīmi LAIKS
un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.

Latviešu organizāciju un **privātie sludinājumi** maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejiņā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-

Komerģiālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:
Biedrības Laiks-BL kontā – SEB Banka,
nr.:LV60UNLA0050018705154

SPORTS

SPORTS

SPORTS

SPORTS

BRĀĻI DUKURI UZVAR
EIROPAS ČEMPIONĀTĀ

Latvijas skeletonists **Martins Dukurs** Siguldā bobsleja un kamanīņu trasē 30 skeletonistu konkurencē 11. reizi pēc kārtas kļuva par Eiropas čempionu un devīto reizi uzvarēja Pasaules kausa izcīņas kopvērtējumā. Martins lieliski veica otro braucieni, laboja trases rekordu, kas tagad ir 49,94 sekundes.

Uz goda pjedestala: **Tomass Dukurs, Martins Dukurs, Sunbins Juns** no Dienvidkorejas // Foto: LETA

Tomass Dukurs ierindojās otrajā vietā. Līdz ar uzvaru pēdējā posmā Martins Dukurs ar 1665 punktiem devīto reizi svinēja uzvaru kopvērtējumā, par 62 punktiem apsteidzot krievu Aleksandru Treťjakovu. Trešajā pozīcijā ar 1581 punktu finišēja dienvidkorejietis Sunbins Juns. Tomass Dukurs, kurš Siguldā pirmoreiz sezonā nokļuva uz Pasaules kausa posma pjedestala, ar 1314 punktiem pakāpās uz sesto vietu. Pēc sacensībām Martins Dukurs bija pateicīgs līdzjutējiem: "Sacensību gaisotne Siguldā iedeva ļoti labu sajūtu. Jūtu, ka esmu mājās. Jau sildoties nāca klāt, deva labus vārdus. Tas ir milzīgs prieks, kad pasaka kādu labu vārdu. Tas citreiz nozīmē daudz vairāk nekā tās medaļas."

Latvijas skeletoniste **Endija Tērauda** Siguldā tika diskvalificēta pēc Eiropas čempionāta pirmā brauciena. Endija uztraukumā pirms pirmā brauciena aizmirsa uzvilkt vesti ar numuru, kā dēļ vēlāk pēc brauciena saņēma diskvalifikāciju.

ĶIBERMANIS UN MIKNIS
SIGULDĀ PK POSMĀ
IZCĪNA ZELTU

Siguldā, Pasaules kausa posmā, Oskara Ķibermaņa un Matīsa Mikņa divnieks izcīnīja uzvaru. Savukārt Ralfs Bērziņš un Dāvis Sprīngis ierindojās sestajā vietā.

Oskars Ķibermanis un Matīss Miknis // Foto: bobslejs.lv

Pirmajā braucienā vairākas reizes tika labots trases rekords. Vispirms to izdarīja Krips, uzreiz pēc tam viņu pārspēja Vons. Savukārt Vonu par 0,23 sekundēm ar lielisku braucieni pārspēja Ķibermanis. Uzreiz pēc latviešiem trasē devās Pasaules kausa sezonas līderis Frančesko Frīdrihs, kurš Ķibermaņa rezultātu uzlaboja par 0,01 sekundi. Savukārt, Ralfs Bērziņš ar Dāvi Sprīngi pirmajā braucienā lieliski veica trases lejasdaļu, bet tieši sākumā iekrājās kļūdas, kas rezultātā deva dalītu devīto laiku, no Frīdriha atpaliekot par 0,35 sekundēm. Pēc pirmā brauciena Bērziņš atzina, ka nepieciešams uzlabot startu. To latviešu divniekam par 0,04 sekundēm arī izdevās izdarīt. Kopsummā Bērziņa ekipāža sasniedza sesto labāko rezultātu, no Ķibermaņa atpaliekot par 0,47 sekundēm. Kritienu otrajā braucienā piedzīvoja favorīti Frīdli un Vons. Uzreiz pēc konkurentu neveiksmēm trasē devās Ķibermanis, startā sasniedzot trases rekordu, bet brauciena turpinājumā pieļāva nelielas kļūdas, bet tas netraucēja triumfēt šajā Pasaules kausa posmā, jo vēl vairāk kļūdas pieļāva Frīdrihs. Izcīnītā otrā vietā gan vācietim netraucēja nodrošināt uzvaru Pasaules kausa izcīņas kopvērtējumā.

ĶIBERMANIM/MIKNIM
ARĪ EIROPAS ČEMPIONU
TITULS

Latvijas bobslejistu **Oskars Ķibermanis** un **Matīss Miknis** Si-

guldā trasē izcīnīja Eiropas čempionu titulu, kā arī nodrošināja otro vietu Pasaules kausa kopvērtējumā divnieku konkurencē.

Ķibermanis/Miknis abos braucienos sasniedza pārliecinoši labākos rezultātus gan starta ieskrējienos, gan finiša rezultātā, kas divu braucieni summā ļāva tuvākos sekotājus, šveicieša Šimona Frīdli ekipāžu, apsteigt par 0,36 sekundēm. Oskars Melbārdis un Intars Dambis divu braucieni summā saviem tautiešiem zaudēja 0,57 sekundes. Tas Pasaules kausa izcīņā deva piekto vietu, bet Eiropas čempionātā – ceturto. Līdz ar to Latvijas sportisti Siguldā izcīnīja uzvaras visās sacensībās vīriešu konkurencē.

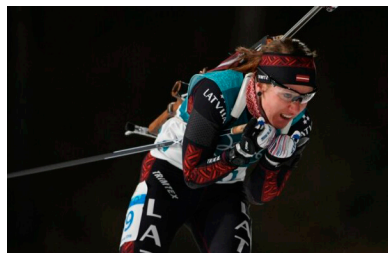
PASAULES ČEMPIONĀTS
BIATLONĀ ITALIJĀ

sākās ar **4x6 km jauktās stafetes** slēpojumu. Latvijas izlase ierindojās 21. vietā. Stafete Latvijas valsts vienībai sākās teicami – Bendika sašāva visus piecus mērķus un šautuvi atstāja augstajā sestajā vietā 4,9 sekundes aiz līderes austrietes Lizas Terēzas Hauzeres. Šautuvē guļus Latvijas sieviešu izlases līdere patērēja divas rezerves patronas un italiei Līzai Vitoci zaudēja 17,3 sekundes, būdama devītā, bet posmu pabeidza astotajā vietā 25,7 minūtēs aiz līderes norvēģietes Martes Ulsbū-Reiselannas. Otrajā posmā Jūlija Matvienko slēpoja lēnāk, pirmajā šautuvē noguldīja visus piecus mērķus, otrajā iztērēja trīs rezerves patronas un posma finišu sasniedza 19. vietā trīs minūtes un 41,9 sekundes aiz līderes norvēģietes Tirilas Ekhofas. Trešajā posmā Aleksandrs Patrijuks pirmajā šautuvē izmantoja divas rezerves patronas, bet šaušanā stāvus nopelnīja soda apli un tika apdzīts par apli, Edgaram Misem ceturtajā posmā nedodoties un Latvijai finišējot 21. vietā 27 komandu vidū.

Andrejs Rastorgujevs 10 km sprintā netrāpīja sešiem mērķiem un ieņēma neparasti zemo – 70. vietu pasaules čempionātā, **Roberts Slotiņš** finišēja 14 vietas ze-

māk (3 kļūdas), bet **Aleksandrs Patrijuks** ieņēma 89. vietu (5).

Baiba Bendika izcīnīja 12. vietu 7,5 km sprintā, sasniedzot savu karjeras labāko rezultātu. Par pasaules čempioni tika kronēta norvēģiete Marte Ulsbū-Reiselanna, kuŗa šautuvē kļūdiņas vienu reizi.

Baiba Bendika

Bendika pirmajā ugunsliņijā neaizvēra otro mērķi, bet otrajā bija nekļūdīga. Viņa čempionei zaudēja 46,9 sekundes, bet pirmais sešnieks bija desmit sekunžu attālumā. Baibai trasē bija 37. ātrākais solis. **Jūlija Matvienko** neaizvēra divus mērķus, čempionei zaudējot teju četrarpus minūtes un ieņēmot 88. vietu. Savukārt **Sanita Buliņa** savā debijā noslēpoja trīs soda aplus, čempionei zaudēja nepilnas sešas minūtes un ierindojās 98. pozīcijā 101 biatlonistes konkurencē.

BAIBAS BENDIKAS
REKORDS

Baiba Bendika Italijā izcīnīja devīto vietu pasaules čempionātā **10 kilometru iedzišanas sacensībās**, vēlreiz uzlabojot karjeras rekordu. Iepriekšējais rekords pasaules čempionātos Bendikai bija iepriekš izcīnītā 12. vieta 7,5 km sprintā. Par pasaules čempioni tika kronēta italiete Doroteja Vīrere, kuŗa noslēpoja vienu soda apli, finišēdama pēc 29 minūtēm un 22,0 sekundēm. Bendika ar diviem soda apliem uzvarētājam zaudēja vienu minūti un 3,2 sekundes, kas deva devīto vietu. Trasē viņai bija 30. ātrākais solis.

KAMANĪŅU BRAUCĒJU
MEDAĻAS

Latvijas kamanīņu braucēja **Eliza Cauce** Soču olimpiskajā trasē izcīnīja bronzu Pasaules čempionāta Sprinta kausa sacensībās.

Eliza Cauce

Uzvaru Sprinta kausā izcīnīja mājiniece **Jekaterina Katņikova**, kuŗa trasi izbrauca 31,105 sekundēs, par astoņām sekundēm tūkstošdaļām apsteidzot tautieti **Tatjanu Ivanovu**. Kendija Aparjode ierindojās sestajā, **Ulla Zirne** – 11. vietā. Cauce ilgu laiku bija ātrākā trasē, bet pēdējās trīs starta vietas bija atvēlētas mājiniecēm, no kuŗām divas pamanījās apsteigt latvieti. Latvijas kamanīņu braucēja līderi zaudēja 0,37 sekundes, kas bija pietiekami, lai izcīnītu bronzu.

Latvijas kamanīņu braucēji **Kendija Aparjode**, **Kristers Aparjods** un **Juris un Andris Šici** 11 komandu konkurencē Soču olimpiskajā trasē izcīnīja sudraba medaļu pasaules čempionāta sacensībās stafetē.

Kristers un Kendija Aparjodi

Latvija Vācijai zaudēja 0,321 sekundi, bet par 0,023 sekundēm pārspēja ASV. Latvieši amerikāņiem bija priekšā aptuveni sekundes desmitdaļu, bet Šici pirms dēliša skaršanas nedaudz kļūdiņas un finišā gandrīz zaudēja vadību.

Latvijas kamanīņu braucējs **Kristers Aparjods** Soču olimpiskajā trasē izcīnīja piekto vietu šī gada pasaules čempionātā, bet U-23 ieskaitē viņš bija otrais. Inārs Kivlenieks ierindojās 13., **Rīks Kristens Rozītis** – 15., **Artūrs Dārznieks** – 18. vietā. Kendija Aparjode Sočas pasaules čempionātā kamanīņās finišēja ceturtajā vietā.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Rīgas Evaņģēliskā draudzes dievkalpojums **23. februārī** plkst. 13 Metodistu baznīcā Rīgā, Akas ielā 13. Kalpos mācītāja Dace Balode, dievkalpojumā tiks pasniegts Svētais Vakarēdiens. Nākamais dievkalpojums **8. martā** plkst. 13 (ar kafijas galdu un svētdienas skolu), **22. martā** plkst. 13.

VĀCIJA

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, *Butjadinger Str. 59*, **23. februārī** plkst. 11 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Latviešu centrā Minsterē, *Salzmannstr. 152, 48159 Münster*, **23. februārī** plkst. 10.30 dievkalpojums. Kalpos prāvests Klāvs

Bērziņš. Parāli dievkalpojumam svētdienkopiņa bērniem ar Dinu. Pēc dievkalpojuma draudzes sapulce ar kafiju un līdzatnestiem našķiem. Visi, kam svarīgi dievvārdi latviešu valodā, sirsnīgi aicināti! Kopš draudzes sākumiem esam atvērti visiem kristiešiem un visiem cilvēkiem.

Ludvigshāfenā, Svētā Ludviķa baznīcā, *Sankt Ludwig, Bismarck un Wredestrasse* krustojumā, Epifānijas laika pēdējā svētdienā, **23. februārī**, plkst. 15 dievkalpojums. Kalpos mācītājs Rolands Eimanis un diakone Rasma Gundega Ieviņa. Pēc dievkalpojuma sekos sabiedriska pēcpusdiena ar azaidu groziņu draudzes telpās. Visi laipni lūgti!

Štutgartē, Vecās Pils kapellā, *Schlosskirche, Am Schillerplatz*, svētdien, **1. martā**, plkst. 15 diev-

kalpojums latviešu un vācu valodā, šoreiz sadarbibā ar biedrību Saime to apvienojot ar mūzikālu programmu vokālā ansambļa *Dzeguzīte* no Latvijas un Štutgartes *Dzintariņu* izpildījumā. Māc. Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds senās sakristejas telpās.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, *Hohenzollernstr. 54*, **15. martā** plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galda.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, *Butjadinger Str. 59*, **29. martā** plkst. 11 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

ZVIEDRIJA

Stokholmas latviešu ev. lut. draudze rīko **Garīgās meditācijas dienas Ēlandē**, Sandbijas mācītājmuižā, no 20. līdz 23. maijam.

Katra diena ietver neaprakstāmas iespējas sevī pilnveidošanā, kopābūšanā, garīgās un fiziskās aktivitātēs. Būs iespēja individuālām sarunām (dvēseles kopšana) ar mācītāju Kārli Žolu un prāvesti emerita Ievu Graufeldi. Dievkalpojums Sandbijas baznīcā. Dalības maksa 500 kronas par personu iemaksājama Stokholmas draudzes Girokontā 351773 – 7, norādot vārdu, uzvārdu un mērķi – 'RETREAT'. (Vietu skaits ierobežots). Jautājumus un pieteikumus, lūdzu, sūtiet Stokholmas draudzes priekšniecei Intai Meierei, *inta.meiere@yahoo.com*.

Stokholmas Sv. Ērika katoļu katedrāles kriptā, *Folkungagatan 46*, svētdien, **23. februārī**, plkst. 12 Sv. Mise latviešu valodā (Metro: *Medborgarplatsen*). Bīskapu kriptā atrodas zem katedrāles. Jāiet lejup, no katedrāles galvenās fasādes ieejas durvīm pa kreisi, līdz pirmajām durvīm labajā pusē). Pēc dievkalpojuma katedrāles draudzes zālē gadskārtējais mūsu draudzes un tās draugu Aizgavēnis jeb Vastlāvji. Šogad pārmaiņas pēc mūzicēs nevis mums uzticīgā folkloras kopa, bet mūsu skauta Harija Ločmeļa dibinātā mūzikālā grupa "Harijs" (agrākais nosaukums "Kartupeļu blūzs"), viņu pirmais koncerts 28. decembrī laimīgi piepildīja Liepājas koncertzāli, cerams, ka viesošanās Stokholmā arī sagādās prieku gan jaunajiem mūziķiem, gan stokholmiešiem.